

2023 Jaarverslag

Versie 20 juni

christelijke
scholengemeenschap
groningen

INLEIDING

2023 was een intensief en productief jaar voor CSG Groningen. We hebben nieuwe ambities voor het onderwijs op onze scholen geformuleerd en een nieuwe visie ontwikkeld op de onderlinge samenwerking binnen onze organisatie. De opbrengsten van het inspectiebezoek die we begin dit jaar kregen hebben dat proces versneld. En in bijna elke klas hebben we ervaren hoe moeilijk het was om te herstellen van de coronaperiode en een normale gang van zaken terug te pakken of opnieuw uit te vinden.

Ik kijk met trots terug op de manier waarop overal in onze scholengemeenschap constructief, hard en heel betrokken is gewerkt aan de ontwikkeling van ons onderwijs en de begeleiding van onze jongeren.

Vanuit bestuurlijk oogpunt zijn drie bewegingen bepalend geweest: onderwijskundige plannen, organisatieontwikkeling en bestuurlijke samenwerking. Deze drie lijnen lopen onder, door en boven de vele tabellen, grafieken en paragrafen van dit jaarverslag. Deze lijnen verbinden de rapportages over alle deelgebieden.

Planvorming

We hebben plannen gemaakt voor de ontwikkeling van ons onderwijs. Alle vier de scholen hebben zorgvuldig bekeken op welke onderdelen ze zich de komende vier jaren willen ontwikkelen en wat dat betekent voor de eerste stappen op dat pad. We hebben die plannen naast elkaar gelegd en daar samenhang in aangebracht voor de hele scholengemeenschap van de CSG. Dat hebben we ook kritisch getoetst aan een analyse van externe ontwikkelingen, die we samen met collega's hebben gemaakt.

Zo zijn dit jaar de contouren ontwikkeld van een strategisch plan voor de scholen en de hele CSG. Op onze ontwikkeldag in september hebben we dat met alle collega's aan elkaar gepresenteerd en inhoudelijk verkend.

Organisatieontwikkeling

We herijken de manier waarop scholen met elkaar en met het bestuursbureau samenwerken. We stellen de onderwijsontwikkeling van elk van de scholen voorop en gaan samen na wat dat vraagt van al onze medewerkers en middelen. Samen zorgen we voor continuïteit en expertise waarmee we elkaar versterken; dat geldt voor elk van onze scholen en al onze centrale diensten.

De formele structuren van onze scholengemeenschap hebben we zo veranderd dat ze deze verandering mogelijk maken. We hebben het reglement van de bestuurder, het directiestatuut en de statuten van de stichting op onderdelen bijgesteld. Ook de Raad van Toezicht heeft haar werkwijze vernieuwd op punten waar dat wenselijk was.

Op veel sleutelposities zijn nieuwe mensen aangetreden, tijdelijk of voor langere tijd. In de RvT hebben we in juli afscheid genomen van Jannet Terpstra, die jarenlang betrokken was bij het bestuur en toezicht van de CSG. Op CSG Selion heeft Olga Welling als interim-directeur gewerkt. Op CSG Wessel Gansfort heeft Haico Veldhuizen zijn interim-periode na de zomer afgerond en is Petra Pera gestart als directeur. Onze directeur bedrijfsvoering Willem Dusseldorp is het hele jaar vervangen door achtereenvolgens Bert Lunshof en Sarah Smith.

Bestuurlijke samenwerking

We hebben dit jaar intensief samengewerkt met een aantal besturen en organisaties om ons heen.

Samen met de gemeente Groningen en schoolbesturen is een nieuw huisvestingsplan opgesteld. Ook werkten we samen aan de bevestiging van het maatschappelijk akkoord voor sociale inclusie in het onderwijs. Samen met schoolbesturen hebben we het periodiek Regionaal Plan Onderwijsvoorziening vastgesteld. In het samenwerkingsverband Passend Onderwijs hebben we een nieuw ondersteuningsplan opgesteld waarin de doelstelling om meer inclusief onderwijs te realiseren is uitgewerkt. Om een gezamenlijk antwoord te vinden op het lerarentekort en startende leraren zo goed mogelijk op te leiden en te begeleiden is een onderwijsregio in oprichting gestart met schoolbesturen, lerarenopleidingen en de beroepsgroep, waarvan CSG de penvoerder is.

Tegen deze achtergrond presenteren we in dit jaarverslag de kenmerken en contouren van onze organisatie. We hopen met ons werk van betekenis te zijn voor al die jonge mensen die aan hun toekomst willen bouwen en op hun plek willen raken in onze mooie stad.

Ondernemende
leerlingen

Vakkundige
leraren

Uitdagend
onderwijs

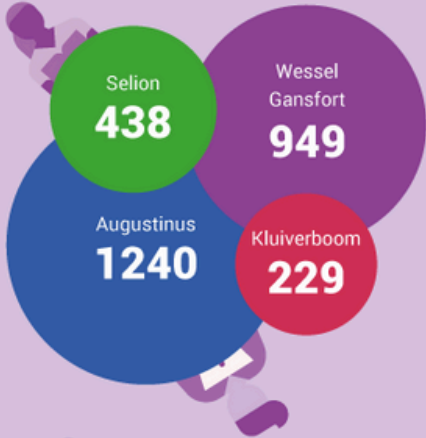
Effectieve
samenwerking

LEERLINGEN

Totaal aantal leerlingen
2023/2024

2.858

Leerlingen per school

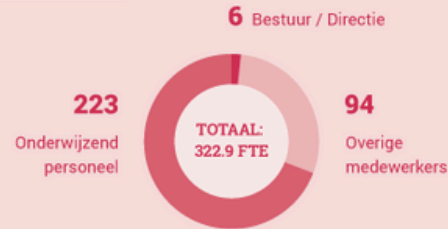
MEDEWERKERS

Ziekteverzuim

Verdeling FTE

Leeftijd

ONDERWIJSRESULTATEN

	Slagingspercentage	Eindexamencijfers	
		WG	NORM
V Vmbo-tl	80,4	6.11	6.12
Havo	78,1	6.14	6.22
Atheneum	68,6	6.11	6.20
K Vmbo-bb	100	6.57	6.37
Vmbo-kb	100	6.16	6.18
Vmbo-tl	81,8	5.98	6.09
A Vmbo-tl	93,6	6.15	6.15
Havo	76,7	6.15	6.22
Atheneum	90,5	6.35	6.17
S Vmbo-bb	97,2	6.45	6.40
Vmbo-kb	100	6.36	6.20
Vmbo-tl	96,8	6.24	6.11

FINANCIËN

Solvabiliteit	75 %	Liquiditeit	2.6 %
Rijksbijdragen	€33.156.747	Resultaat	€-2.220.097
Overige inkomsten	€1.001.323		

Opbouw lasten

JAN

STO organiseert 1^e editie Tech to the future evenement

FEB

Stelselonderzoek toetsing & examinering Selion en Augustinus
CSG Scholentour nieuwe medewerkers

MRT

Breinfest strategisch beleidsplan

APR

Kickboksproject Augustinus

MEI

Vmbo-bb en -kb-leerlingen van Kluiverboom voor 4^e jaar op rij 100% geslaagd
Tentoonstelling stolpersteine-project Wessel Gansfort

JUN

40 leerlingen en medewerkers doen mee aan Klimmen tegen MS in Frankrijk

JUL

Augustinus behaalt 'Prüfungsort Goethe Institut' certificaat

AUG

Start traineeship teamleiders
Afschaffing vrijwillige ouderbijdrage

SEP

1^e buitenlandreis Kluiverboom
CSG Studiedag

OKT

Petra Pera start als directeur op Wessel Gansfort

NOV

Statutenwijziging SCOG

DEC

Start telefoonvrij Augustinus
Selion geeft kerstpakketten aan ouders

Overzicht 2023

INHOUD

INLEIDING

Deel 1 - Bestuursverslag

- 1 ORGANISATIE**
 - 1.1 Missie en visie
 - 1.2 Strategische positie in de regio
 - 1.3 Planning en beleidscyclus
- 2 ONDERWIJS**
 - 2.1 Kwaliteitszorg
 - 2.2 Onderwijsresultaten
 - 2.3 NPO
 - 2.4 Samenwerkingen
 - 2.5 Passend onderwijs
- 3 PERSONEEL**
 - 3.1 Personele bezetting
 - 3.2 Kenmerken personeelsbestand
 - 3.3 Verzuim en preventie
 - 3.4 Beleid
 - 3.5 Professionele ontwikkeling
- 4 BEDRIJFSVOERING**
 - 4.1 ICT
 - 4.2 Huisvesting
- 5 FINANCIËN**
 - 5.1 Resultaatanalyse
 - 5.2 Continuïteitsparagraaf
- 6 BESTUUR EN ORGANISATIE**
 - 6.1 Besturingsmodel
 - 6.2 Besturingsfilosofie
 - 6.3 Informatie beveiliging en privacy - IBP
 - 6.4 Medezeggenschap
 - 6.5 Interne beheersing
 - 6.6 Risicobeheersing en eigen vermogen
 - 6.7 Klachten

- 7 VERANTWOORDING RAAD VAN TOEZICHT**
 - 7.1 Relevante (maatschappelijke) ontwikkelingen
 - 7.2 Wettelijke en statutaire taken
 - 7.3 Professionalisering
 - 7.4 Medezeggenschap (MR)
 - 7.5 Evaluatie intern toezicht
 - 7.6 Samenstelling Raad van Toezicht

Deel 2 - Jaarrekening 2023

ALGEMEEN

- 1 ACTIVA**
- 2 PASSIVA**
- 3 BATEN**
- 4 LASTEN**
- 5 VERPLICHTE TOELICHTING**
- 6 WNT- VERANTWOORDING 2023 SCOG**

Deel 3 - Overige gegevens

CONTROLEVERKLARING

STATUTAIRE WINSTBESTEMMING

A person wearing a dark apron is shown from the chest down, working with a small bowl on a table. The person is wearing a beaded bracelet on their right wrist. The background is blurred, showing what appears to be a kitchen or workshop setting. The entire image is overlaid with a red-to-purple gradient.

DEEL 1: BESTUURSVERSLAG

1 - ORGANISATIE

1.1 Missie en visie

Doelstelling

De stichting heeft tot doel het geven van voortgezet onderwijs op christelijke grondslag in Groningen en omgeving.

Governance

De SCOG is een stichting die het bevoegd gezag uitoefent over de scholen die onder haar vallen. Deze scholen worden samen aangeduid als de Christelijke Scholengemeenschap Groningen en delen een BRIN-nummer.

De SCOG hanteert de code Goed Onderwijsbestuur VO. Deze code wordt door de Raad van Toezicht en het bestuur nageleefd. Dit jaar hebben zich geen zaken voorgedaan die afwijken van de code.

De Raad van Toezicht heeft haar Handboek Toezicht geactualiseerd. In hoofdstuk 7 wordt dit toegelicht.

Christelijke identiteit

De CSG is een open christelijke scholengemeenschap. Dat betekent dat we in het denken over ons onderwijs en ons idee over het 'goede leven' geïnspireerd worden door de rijkdom van de christelijke traditie. We waarderen dat mensen verschillend in het leven staan en bieden medewerkers, leerlingen en ouders ruimte voor een eigen invulling van levensbeschouwelijke identiteit.

In de dagelijkse praktijk betekent dit dat op alle CSG-scholen ieder individu als een uniek en waardevol mens gezien wordt. Het christelijk karakter van de school wordt verder zichtbaar in de dagopeningen, de kerst- en paasvieringen en in de inhoud van het vak godsdienst/levensbeschouwing.

Drie woorden geven weer wat de kernwaarden van ons werk zijn.

We zijn hulpvaardig: door te zien en te luisteren naar wat iemand nodig heeft.

We zijn betrouwbaar: we staan voor je klaar en je kunt op ons rekenen.

We zijn open: we zien wat er om ons heen gebeurt en vinden het belangrijk dat iedereen zich thuis voelt.

Deze waarden geven weer waar we ons pedagogisch en didactisch handelen op baseren en geven ook aan welke waarden uit onze traditie in ons werk vooral belangrijk zijn.

Dit jaar hebben we in de statuten van SCOG de grondslag opnieuw geformuleerd, zodat die past bij de manier waarop we onze christelijke identiteit beleven. Daar staat nu: 'De stichting vindt haar inspiratie in de christelijke levensbeschouwing en beschouwt de Bijbel daarbij als bron. Dit is de basis voor een droom van een betere wereld en samenleving, waaraan jongeren en volwassenen een bijdrage leveren.'

1.2 Strategische positie in de regio

Leerlingaantal en marktaandeel

De CSG is een gemeenschap van vier scholen in de stad Groningen. De leerlingen komen uit Stad, maar ook uit de Ommelanden. De demografische ontwikkelingen in de stad zijn over het geheel genomen betrekkelijk gunstig. Hoewel verschillende modellen verschillende uitkomsten laten zien, is de verwachting dat het leerlingenaantal voor de CSG de komende jaren ongeveer gelijk zal blijven of licht zal dalen. De CSG heeft een stabiele plek in het Groninger scholenlandschap.

Dit jaar is intensief samengewerkt met gemeente- en schoolbesturen. De doelen van het samenwerkingsverband passend onderwijs en het nieuwe initiatief voor de oprichting van een onderwijsregio hebben impact op ons eigen onderwijs- en personeelsbeleid. Ook de gemeente neemt initiatieven op het gebied van stadsontwikkeling en onderwijshuisvesting. Het biedt kansen voor onze rol en positie in de stad.

De ontwikkelingen in de stad hebben directe impact op ontwikkelingen in de provincie. Stad en Ommeland zijn nauw verbonden. De samenhang wordt besproken en vormgegeven in het bestuurlijk platform VO-MBO.

1.3 Planning en beleidscyclus

Eens in de vier jaar stelt de CSG een schoolplan op, ofwel een strategisch beleidsplan. Dit jaar is gewerkt aan een nieuw plan voor de periode 2023-2027. De ontwikkeldoelen van de scholen vormen de uitgangspunten voor een gezamenlijke koers van de CSG. Aan de hand van het beleidsplan kunnen scholen elkaar versterken en samenwerken aan gezamenlijke onderwerpen. Bovendien kunnen de ondersteunende diensten van het bestuursbureau de ontwikkelrichting van de scholen ondersteunen en versnellen.

De schooldirecteur schrijft voorafgaand aan het nieuwe schooljaar een jaarplan voor de school. Dit plan is richtinggevend voor het werk binnen de scholen en voor de ondersteunende diensten op het bedrijfsbureau. De doelen worden helder geformuleerd en de voortgang wordt gemonitord als onderdeel van het systeem van kwaliteitszorg. De plannen worden met het hele team geëvalueerd.

De gezamenlijke doelen en kaders worden in drie cycli bepaald en bewaakt: financiële planning en control, kwaliteitszorg rapportages, en personeelsbeleid en formatieplanning.

Horizontale verantwoording

De CSG hecht waarde aan horizontale verantwoording aan leerlingen en ouders. De belangrijkste gegevens over de CSG en het onderwijs worden gepubliceerd op de site van Scholen op de Kaart. Daar horen ook de cijfers bij over de tevredenheid van ouders en leerlingen, zoals die door de CSG gemeten wordt.

Op de scholen zijn ouderpanels en/of ouderraden actief, waarmee regelmatig overleg wordt gevoerd over de gang van zaken en mogelijke verbeterpunten.

2 - ONDERWIJS

Kwaliteitszorg

CSG Groningen werkt systematisch aan de kwaliteit van het onderwijs. Daarbij gaat het om het borgen van basiskwaliteit en het realiseren van ambities. We meten kwaliteit op het niveau van de CSG, de scholen en de medewerkers. We maken plannen en nemen maatregelen om de kwaliteit van het onderwijs te borgen en verbeteren.

Het systeem van kwaliteitszorg binnen de CSG bestaat uit 4 kwadranten. Deze kwadranten zijn ontleend aan een publicatie van bureau B&T.

In deze vier domeinen zijn alle relevante aspecten van kwaliteitsbeleid binnen de CSG ondergebracht. We sturen op deze domeinen met behulp van een kwaliteitskalender op bestuursniveau. Hierin staan alle belangrijke ijkpunten op het gebied van kwaliteitszorg ingepland. De voortgang van de kwaliteitskalender wordt bewaakt door het team Onderwijs en Kwaliteit. De scholen hebben deze kalender vertaald naar een kalender op schoolniveau. Eind schooljaar 2022-2023 is de kalender geëvalueerd met de kwaliteitszorgmedewerkers en de schooldirecteuren en op punten aangepast.

Het team onderwijs en kwaliteit van CSG zorgt voor centrale analyses en prognoses en borgt de cyclus van activiteiten die vastgelegd is in de kwaliteitskalender. Het team voert onder andere voortgangsgesprekken met schooldirecteuren, kwaliteitszorgmedewerkers op de school, examensecretarissen en de examencommissies.

Doelen ten aanzien van onderwijskwaliteit

De inhoudelijke visies, uitgangspunten en doelen van het onderwijs beschrijven we in de meerjarenplannen van CSG en de scholen. Deze meerjarenplannen zijn vastgesteld voor de periode 2019- 2023. Ze zijn richtinggevend geweest voor de schoolontwikkeling in deze periode, die tegelijkertijd werd gekenmerkt door corona-maatregelen. De plannen voor de inzet van NPO-middelen hebben in de afgelopen periode vooral bijgedragen aan doelgerichte onderwijsontwikkeling. In het schooljaar 2022-2023 zijn nieuwe meerjarenplannen opgesteld door de scholen. Deze zijn inhoudelijk richtinggevend voor de basiskwaliteit en ambities waaraan we de komende jaren gaan werken.

Inspectie

In december 2022 heeft er een vierjaarlijks onderzoek van de inspectie plaatsgevonden op bestuursniveau. Tijdens dit onderzoek is een herstelopdracht geformuleerd op het terrein van basisvaardigheden. Deze herstelopdracht was gericht op het op een structurele en herkenbare wijze besteden van aandacht aan het bestrijden van achterstanden.

Naar aanleiding van de herstelopdracht is in diverse werkgroepen, samengesteld uit een directeur, docenten van elke school en een kwaliteitszorgmedewerker, op CSG-niveau gewerkt aan het formuleren van een visie op basisvaardigheden. Hierin is een onderscheid gemaakt in taal, rekenen en burgerschap. Dit heeft geresulteerd in een visiestuk basisvaardigheden op CSG-niveau. In dit document is per onderdeel uitgewerkt wat de visie en uitgangspunten op CSG-niveau zijn. Vervolgens zijn formats ontwikkeld voor de vertaalslag naar beleid op schoolniveau.

In februari 2023 is op CSG Selion en CSG Augustinus het thema-onderzoek "OP6: Afsluiting" uitgevoerd. Dit resulteerde voor beide scholen in een herstelopdracht ten aanzien van het PTA. Deze zijn binnen de reactieperiode hersteld. Voor CSG Selion is echter ook een herstelopdracht geformuleerd met betrekking tot het functioneren van de examencommissie.

Op basis van deze herstelopdracht is voor alle examencommissie-leden binnen CSG een scholing georganiseerd (zie ook onderdeel toetsing en examinering). De examencommissie van CSG Selion heeft samen met het team onderwijs en kwaliteit een jaarplan en een jaarverslag opgesteld. Deze zijn opnieuw ingediend bij de inspectie, waarna geoordeeld is dat aan de herstelopdracht is voldaan.

Onderwijsresultaten

De onderwijsresultaten van de scholen, zoals de inspectie deze berekend heeft, zijn terug te vinden in Vensters voor Verantwoording. Deze gegevens worden ook getoond op Scholen op de Kaart bij de indicator 'oordeel inspectie'. Het team Onderwijs & Kwaliteit analyseert de gegevens en adviseert vervolgens de scholen over kwaliteitsverbetering van het onderwijs. De Inspectie van het Onderwijs beoordeelt de onderwijsresultaten van het voortgezet onderwijs met het onderwijsresultatenmodel.

Het onderwijsresultatenmodel bestaat uit vier indicatoren:

- de onderwijspositie t.o.v. het basisschooladvies
- de onderbouwsnelheid
- het bovenbouwsucces
- de examencijfers

Er wordt een driejaarsgemiddelde berekend voor elk van de vier indicatoren.

Het jaar 2023 betreft een berekening over de schooljaren, 2020-2021 en 2021-2022 en 2022-2023. Als gevolg van de coronacrisis heeft de Inspectie van het Onderwijs de werkwijze rond de beoordeling van de onderwijsresultaten aangepast. Scholen worden pas na het schooljaar 2023- 2024 weer beoordeeld op de eindexamenresultaten en de overzichten worden niet gepubliceerd op de website van de Onderwijsinspectie. De coronacrisis beïnvloedt immers deze resultaten en deze invloed ligt voor een deel buiten de invloedssfeer van besturen en scholen.

De onderwijsresultaten zijn wel beschikbaar gekomen voor de besturen en scholen in het Internet Schooldossier. De CSG vindt het belangrijk dat de scholen en het bestuur zicht blijven houden op de resultaten. In de eerste plaats in het belang van de individuele leerlingen.

In de tweede plaats zodat er op school- en bestuursniveau een analyse gemaakt kan worden om vast te stellen welke maatregelen er eventueel nodig zijn om achterstanden weg te werken.

Op basis van de tegenvallende examenresultaten van 2023 op CSG Wessel Gansfort is besloten om op deze school een brede analyse te laten uitvoeren door het team onderwijs en kwaliteit. Deze analyse bestond onder andere uit het voeren van gesprekken met docenten en andere betrokkenen binnen de school. Dit heeft geresulteerd in het opstellen van een plan van aanpak gericht op het verbeteren van de examenresultaten en de kwaliteit van het onderwijs in het algemeen. Het plan van aanpak bestaat uit korte termijn (tot de kerst van 2023) en lange termijn doelen. De korte termijndoelen richtten zich op het extra ondersteunen van de leerlingen die in schooljaar 2023-2024 eindexamen doen. Deze leerlingen krijgen extra bijlessen en examentraining. Daarnaast heeft elke vakgroep een verbeterplan opgesteld.

Slagingspercentage

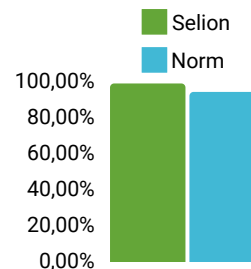
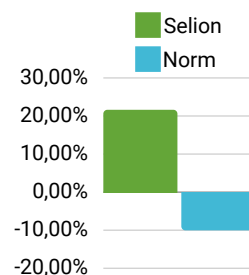
Vmbo-bb 97,2%
Vmbo-kb 100%
Vmbo-tl 96,8%

Onderwijspositie

SE	Norm
21,63%	- 10,05%

Onderbouwsnelheid

SE	Norm
98,98%	94,29%

Slagingspercentage

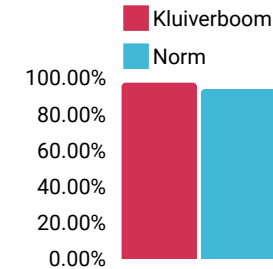
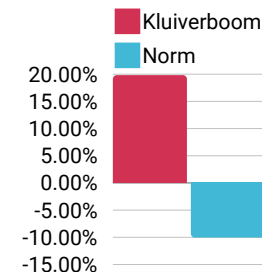
Vmbo-bb 100%
Vmbo-kb 100%
Vmbo-tl 81,8%

Onderwijspositie

KB	Norm
19,83%	- 10,05%

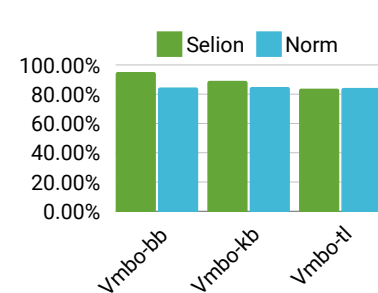
Onderbouwsnelheid

KB	Norm
97,54%	93,78%

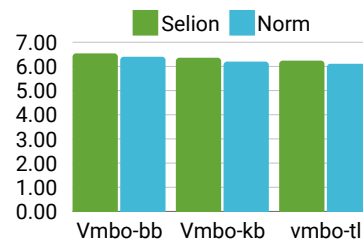
Bovenbouwsucces

	SE	Norm
Vmbo-bb	95,16%	84,60%
Vmbo-kb	89,14%	84,92%
Vmbo-tl *	83,80%	84,30%

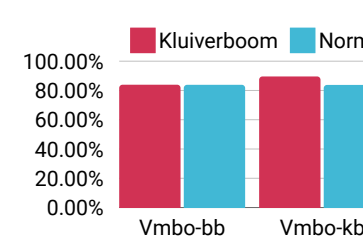
Eindexamencijfers

	SE	Norm
Vmbo-bb	6.45	6.4
Vmbo-kb	6.36	6.2
Vmbo-tl	6.24	6.11

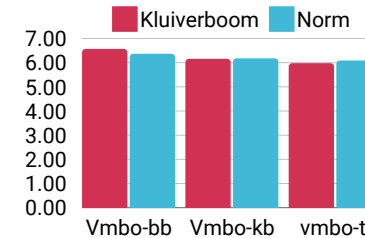
Bovenbouwsucces

	KB	Norm
Vmbo-bb	83,92%	83,86%
Vmbo-kb	89,56%	83,78%
Vmbo-tl *		

Eindexamencijfers

	KB	Norm
Vmbo-bb	6.57	6.37
Vmbo-kb	6.16	6.18
Vmbo-tl	5.98**	6.09

*Nog geen 3-jaarsgemiddelde om te berekenen

**Driejaarsgemiddelde is gebaseerd op minder dan 3 schooljaren.

Slagingspercentage

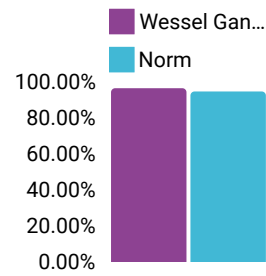
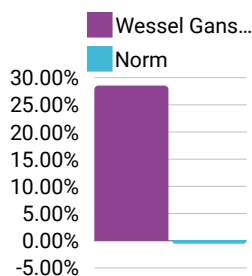
Vmbo-tl	80,4%*
Havo	78,1%*
Atheneum	68,6%*

Onderwijspositie

WG	Norm
28,54%	- 0,55%

Onderbouwsnelheid

WG	Norm
96,18%	94,37

Slagingspercentage

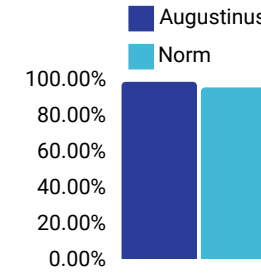
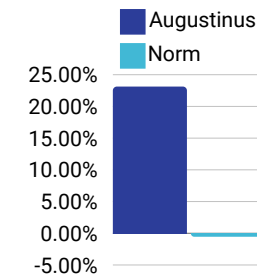
Vmbo-tl	93,6%
Havo	76,7%*
Atheneum	90,5%

Onderwijspositie

AU	Norm
23,13%	- 0,55%

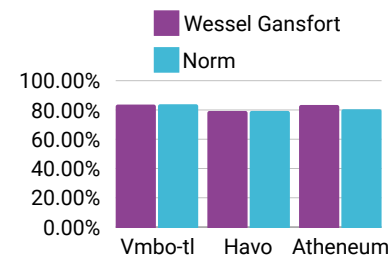
Onderbouwsnelheid

AU	Norm
98,09%	94,99%

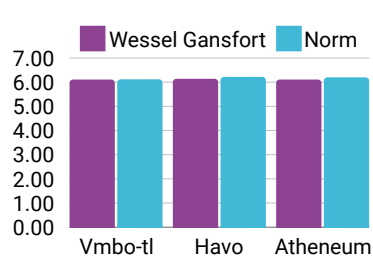
Bovenbouwsucces

	WG	Norm
Vmbo-tl	83,69%	83,90%
Havo	79,32%	79,36
Atheneum	83,41	80,48

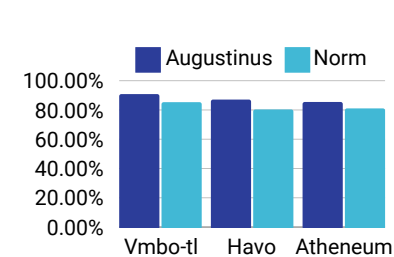
Eindexamencijfers

	WG	Norm
Vmbo-tl	6.11	6.12
Havo	6.14	6.22
Atheneum	6.11	6.20

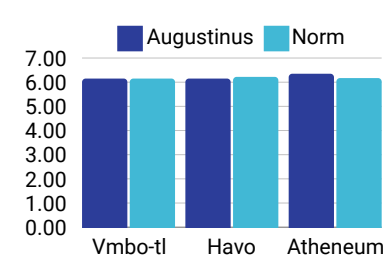
Bovenbouwsucces

	AU	Norm
Vmbo-tl	90,84%	85,32%
Havo	87,10%	80,35%
Atheneum	85,46%	81,06

Eindexamencijfers

	AU	Norm
Vmbo-tl	6.15	6.15
Havo	6.15	6.22
Atheneum	6.35	6.17

* (percentielscore 25 of lager)

* (percentielscore 25 of lager)

Toetsing en examinering

Bij het afnemen van de schoolexamens en centrale examens werken we volgens landelijke standaarden. Elke school heeft een eigen examensecretaris. Verder is er op iedere school een examencommissie benoemd conform de richtlijnen van de Onderwijsinspectie. De examencommissie heeft de opdracht, zoals geformuleerd in het examenreglement, om de kwaliteit van de schoolexaminering te bewaken en te bevorderen op de volgende vier aspecten:

- inrichting en uitvoering van de processen,
- de inhoudelijke kwaliteit van de examinering,
- aansluiting processen en inhoud bij de visie van de school op toetsing en examinering
- de waarborging van het afsluitende karakter van het schoolexamen.

In 2023 hebben alle leden van de examencommissies gezamenlijk een scholingstraject gevolgd om hen beter uit te rusten op hun taak en rol. Daarnaast komen de examensecretarissen en de examencommissies meerdere keren per jaar bij elkaar op initiatief van het team onderwijs en kwaliteit. Deze bijeenkomsten zijn gericht op het met elkaar uitwisselen van de verschillende aspecten van de rol van examencommissie. Binnen deze overleggen vindt ook verdere professionalisering plaats.

In 2023 heeft elke examencommissie een jaarverslag opgesteld. Dit is gebeurd volgens een centraal format. Een aantal commissies heeft de verbeterpunten uit het jaarverslag vertaald in een jaarplan.

Als belangrijkste ontwikkelpunt formuleren de verschillende examencommissies het toezien op de inhoudelijke kwaliteit van de schoolexaminering.

NPO

Vanaf schooljaar 2021-2022 ontvangen de CSG-scholen middelen in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs. Deze middelen zijn bedoeld om achterstanden ontstaan door Corona te verhelpen. Met behulp van een schoolscan en de landelijke menukaart zijn er op elke school NPO-plannen opgesteld. De inzet van NPO-middelen is per school in overleg met de deelraad bepaald. De MR heeft met deze werkwijze ingestemd

In 2021-2022 en 2022-2023 is aan de start van het schooljaar een schoolscan bij leerling afgenomen om meer informatie te verzamelen over het welbevinden en de wensen van leerlingen en docenten. In 2023-2024 is ervoor gekozen deze scan niet af te nemen, maar op basis van een evaluatie binnen het management te kijken of er aanpassingen in het NPO-plan noodzakelijk waren. Op basis van deze evaluatie zijn de NPO-programma's van de scholen gecontinueerd en/of aangepast. Naast het inhoudelijke deel is in het plan van aanpak een financiële paragraaf opgenomen.

4% van de interventies zijn uitgevoerd door medewerkers die niet in loondienst waren bij de CSG. De overige interventies zijn uitgevoerd met eigen medewerkers. Een deel van het budget wordt bovenschools ingezet. Dit gebeurt in de vorm van algehele projectleiding en de extra inzet van een gedragswetenschapper die de studiebegeleiders op de verschillende scholen inhoudelijk ondersteunt om de kwaliteit van de uitvoering te vergroten.

De volgende interventies (weergegeven op basis van de categorieën in de menukaart) worden CSG-breed ingezet:

- Een-op-een begeleiding door gericht op plannen en organiseren, executieve functies, faalangstreductie, metacognitieve vaardigheden, strategieën en welbevinden;
- Huiswerkbegeleiding op een huiswerkplein;
- Een-op-een begeleiding/ instructie in kleine groepen door studenten en vakdocenten (vakinhoudelijk).
- Groepsvorming d.m.v. sportieve activiteiten en cultuureducatie
- Motiverende gespreksvoering invoeren (gekoppeld aan feedback)
- Scholing weerbaarheid, faalangstreductie, examentraining.
- Verkleining van de lesgroepen
- Mentortrainingen
- Training zes rollen van de leerkracht: de docent als coach
- Training feedback geven

De effecten van de interventies zijn op elke school waarneembaar. Tegelijkertijd merken alle scholen dat zeker de motivatieproblemen van leerlingen een belangrijk aandachtspunt zijn de komende jaren

Passend onderwijs

CSG neemt deel aan het samenwerkingsverband VO Groningen stad (2001). Alle CSG scholen hebben hun ondersteuningsprofiel uitgewerkt en rusten in samenwerking met het expertisecentrum de docenten toe om de kwaliteit van de ondersteuning te verbeteren. Op basis van het aantal OPP's op de scholen worden er vanuit het samenwerkingsverband middelen toegekend. De scholen koppelen middelen aan arrangementen en leggen daarmee verantwoording af over de inhoud en de omvang van de ondersteuning. De inhoud van de arrangementen wisselt per school en is gekoppeld aan het ondersteuningsprofiel.

Er wordt gewerkt met schoolarrangementen die voor een brede doelgroep ingezet kunnen worden op het moment dat er ondersteuning nodig is en individuele arrangementen gericht op specifieke leerlingen.

Binnen de scholen wordt elk jaar een begroting voor de inzet voor de middelen passend onderwijs gemaakt. Deze begroting wordt gemaakt in een format aangeleverd door het samenwerkingsverband. In deze begroting worden zowel de middelen die binnenkomen vanuit het samenwerkingsverband als de middelen vanuit de lumpsum verwerkt. Bij deze begroting maakt elke school een inhoudelijke onderbouwing. Bij het formuleren van de doelen in deze onderbouwing is samengewerkt met diverse stakeholders van de scholen (directie, ondersteuningsteam) en het samenwerkingsverband (ECT-er). Twee keer per jaar vindt er een gesprek met het samenwerkingsverband plaats over de voortgang van de voorgenomen plannen/ doelen.

Op meerdere manieren komt de borging terug

- Het ondersteuningsaanbod is onderdeel van de kwaliteitszorgcyclus en wordt geëvalueerd in de voortgangsgesprekken met de scholen
- In de voortgangsoverleggen met het samenwerkingsverband
- Binnen het expertisecentrum zijn regelmatig overlegmomenten waarin we de voortgang evalueren (dit gebeurt op functie, school en organisatieniveau)

Teldatum 1-10-2023	SE	KB	AU	WG
Totaal aantal lln	428	212	1285	886
OPP leerrendement	202	90	n.v.t.	n.v.t
OPP overig	108	40	52	35
OPP totaal	310	130	52	35
% OPP	72%	61%	4%	4%

CSG Expertisecentrum

De CSG heeft een centraal punt van waaruit de scholen diensten en advies kunnen betrekken op het gebied van passend onderwijs. Zo ontstaat cumulatie van kennis en ervaring die voor de school als geheel bruikbaar is. Binnen het expertisecentrum werken gedragswetenschappers, ambulante begeleiders, dyslexiespecialisten, studiebegeleiders en een ICT-medewerker dyslexie. Deze medewerkers worden ingezet op alle scholen om de ondersteuning voor leerlingen optimaal vorm te geven. Het expertisecentrum werkt nauw samen met de ondersteuningsteams van de scholen om optimaal aan te kunnen sluiten bij dat wat de scholen nodig hebben.

3 - PERSONEEL

3.1 Medewerkers

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) heeft er ook in 2023 voor gezorgd dat er een grotere groep onderwijs ondersteunende medewerkers kon worden aangetrokken zoals studiebegeleiders, onderwijsassistenten en oproepkrachten in de vorm van RUG-studenten die ingezet werden op de huiswerkpleinen en in bijlesuren. De verlenging van de NPO-gelden gaf de ruimte om meer tijdelijk personeel te kunnen behouden voor onze organisatie ten behoeve van het bevorderen van de leerprestaties van de leerlingen.

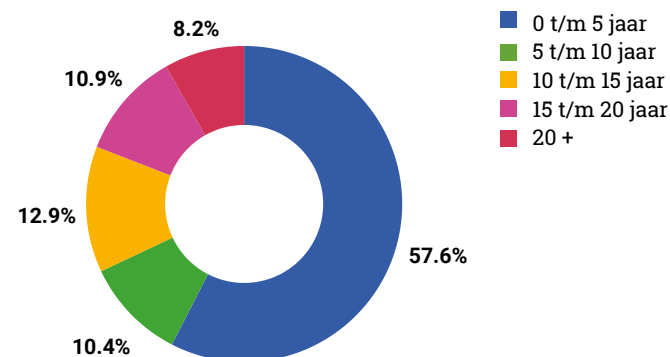
Formatie

Het formatieproces heeft in 2023 geleid tot een zorgvuldige afstemming van lesvraag, taakruimte én de beschikbare formatie. Docenten werden zowel op lesgevende taken als overige (school-)taken ingezet. Daarnaast werden medewerkers ingezet op verschillende projecten.

3.2 Kenmerken personeelsbestand

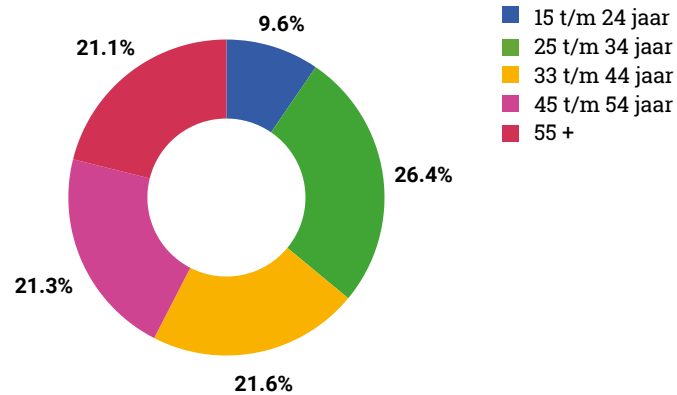
Analoog aan het schooljaar 2022-2023 zijn we in september 2023 gestart met veel jonge docenten en een aantal zij-instromers. Gelet op het (grote) verloop is er scheefgroei in de verhouding tussen vast en tijdelijk personeel; 2/3 vast en 1/3 tijdelijk. De komende jaren verwachten we de balans tussen vast en tijdelijk te herstellen. En daarmee ook de balans in de ervaringsjaren van onze docenten. Zoals uit onderstaande tabel blijkt, werkt bijna 60% van onze medewerkers minder dan vijf jaar bij de organisatie.

Dienstjaren

Leeftijdsopbouw

De leeftijdsverdeling per leeftijdscategorie is weergegeven in onderstaande tabel.

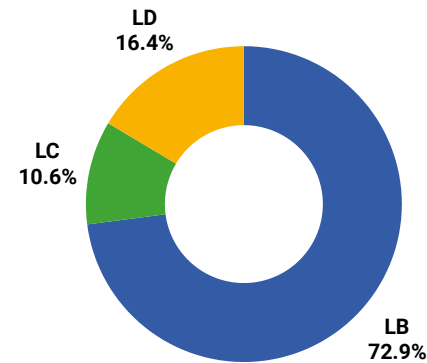
Werktijdfactor

Het grote aantal medewerkers met een deeltijd aanstelling biedt veel potentie om aanstellingen uit te breiden en daarmee vacatureruimtes in eerste instantie vanuit intern in te vullen. Dit maakt de organisatie minder afhankelijk van de krappe arbeidsmarkt. Een kanttekening hierbij is dat een deel van de parttimers bewust kiest voor het aantal uren dat zij werkzaam zijn en niet open staan voor het verruimen van hun aanstelling. Voor een ander deel zal het juist wel aantrekkelijk zijn om hun aanstelling uit te breiden.

Funciemix

Docenten kunnen zich ontwikkelen in hun vak. De beloning hiervoor is geregeld binnen de funciemix van LB, LC en LD docenten.

Op grond van het personeelsbestand op 1 oktober 2023 kan de CSG een aantal vacatures LC- en LD-functies uitzetten in schooljaar 2023-2024. Voor de komende jaren is het doel om de verhouding LC en LD nog beter in balans te brengen. In de volgende grafiek is de verhouding van de funciemix weergegeven.

Bevoegdheid van docenten

Het personeelsbeleid is gericht op het interesseren, werven en vasthouden van goed bevoegd personeel. Ook dit jaar hebben een aantal collega's hun lerarenopleiding afgerond.

Binnen de CSG worden de meeste lessen verzorgd door een bevoegd docent. In de organisatie is echter altijd ruimte voor personeel dat in opleiding is. Dit kan zijn om de primaire bevoegdheid te halen of om zichzelf verder te ontwikkelen in de verdieping of verbreding van hun docentschap.

3.3 Verzuim en preventie

De aandacht voor en sturing op het verzuimgedrag van medewerkers blijft van belang. Er zijn medewerkers waarbij er sprake is van langdurig verzuim. Dit verzuim was in de meeste trajecten gecombineerd (werk en privé gerelateerd) verzuim. Het vroegtijdig signaleren, interveniëren én de-medicaliseren van het verzuim leidt tot een beter inzicht in het ziekteverzuim. Leidinggevenden werken samen met hun medewerkers aan het creëren van een situatie die bijdraagt aan een spoedig herstel/re-integratie.

De afdeling hrm geeft daarbij gevraagd en ongevraagd steun en advies. Advies kan betrekking hebben op de inzet van een interventie zoals coaching bij het uit balans raken van de medewerker.

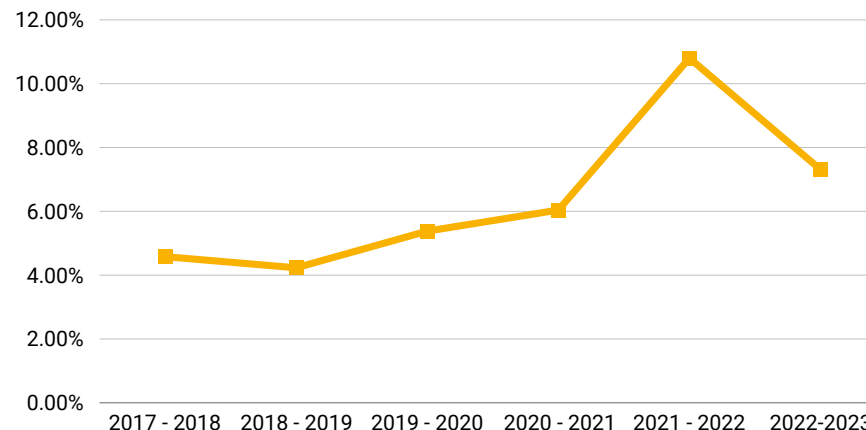
Vanaf september 2023 wordt gewerkt met een nieuwe arbodienst. Hieraan voorafgaand hebben een aantal workshops plaatsgevonden tussen de bekende driehoek arbodienst, het lijnmanagement en hr advies. Met o.a. als doel om rollen, werkwijze en verantwoordelijkheden explicieter te maken.

Los van de effecten die verzuim heeft met betrekking tot het verzorgen van (goed) onderwijs, is verzuim een thema wat veel aandacht vraagt. Aandacht van (direct) leidinggevenden, aandacht van het team hr en ook van het hogere management.

Naast deze aandacht vraagt verzuim zowel voor de betreffende (verzuimende) medewerkers als ook voor de (niet verzuimende) collega's veel energie en flexibiliteit. Energie en tijd die uiteraard liever in het onderwijs worden gestoken. Als laatste heeft verzuim ook kosten verhogende effecten op de loonsom van de organisatie.

Conform de landelijke trend ziet ook CSG het verzuimpercentage voor het eerst sinds jaren dalen in in schooljaar 2021-2022; van 10,8 % naar 7.31% in schooljaar 2022-2023. Uiteraard is het streven om deze trend vast te houden en verder te dalen naar een 'normaal' verzuimpercentage.

Meerjarentrend verzuim

3.4 Beleid

Het hr team is samen met de directeuren verantwoordelijk voor het personeelsbeleid. De afdeling hrm is adviserend aan de directie, die integrale verantwoordelijkheid draagt.

In de tweede helft van 2023 is een eerste aanzet gegeven tot strategisch hrm (SHRM) beleid. Zowel bij het hoger management als het hr-team bestaat de behoefte al langer om met SHRM aan de slag te gaan. In 2024 zal een concrete(re) invulling worden gegeven aan SHRM.

De invulling van het SHRM vindt plaats middels co-creatie tussen het directieteam en de medewerkers van CSG. In eerste instantie is gekozen voor het herijken van de hr-cyclus en een (verdere) professionalisering van medewerkers, teams en organisatie. Een belangrijke randvoorwaarde is het vormgeven aan leiderschapontwikkeling.

Het monitoren en evalueren van SHRM zal plaatsvinden binnen de bestaande overlegstructuren; hierbij heeft hr een initiërende en proactieve rol.

3.5 professionele ontwikkeling

Onderwijsprofessionals hebben het vandaag de dag niet gemakkelijk; de diverse uitdagingen worden bekend verondersteld. Samen met haar professionals wil CSG invulling geven aan de wijze waarop professionele ontwikkeling vorm kan worden gegeven binnen de organisatie.

Professionalisering is goed voor de kwaliteit van ons onderwijs. Als je ergens goed in bent, kost het minder tijd en moeite en dat heeft een positieve invloed op de werkdruk. Bovendien zorgt professionalisering voor meer uitdaging en plezier in het dagelijks werk waardoor langdurige of vroegtijdige uitval voorkomen kan worden.

De schooldirecteuren zijn integraal verantwoordelijk voor hun school en daarmee ook voor scholing, kwaliteitsbevordering en verdergaande professionalisering van hun personeel. De CSG wil aantrekkelijk, kwalitatief hoogwaardig en passend onderwijs bieden. De kwaliteit van onderwijs hangt vooral samen met de kwaliteit van hen die onderwijs verzorgen. Daarom wordt er op iedere school inhoud gegeven aan leren en ontwikkelen.

De lerarenbeurs wordt door docenten ingezet om een eerste of tweede bevoegdheid te halen. Om nog onervaren docenten te steunen en te behouden voor het onderwijs, wordt samengewerkt met de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) in het project "Inductie in het noorden". Er is budget vrijgemaakt voor dit meerjarige project waarin de schoolopleiders een voortrekkersrol vervullen. Het betreft een inductietraject van drie jaar. Er is scholingsbeleid voor zowel directie, onderwijsondersteunend als onderwijzend personeel dat ingezet kan worden voor scholings-behoefte die buiten het CAO professionaliseringsbudget vallen. De medewerkers die hier gebruik van willen maken, leggen schriftelijk afspraken vast over voortgang en toekomstig nut voor de organisatie.

Daarnaast is er eind 2023 een CSG brede inventarisatie geweest om een beeld te vormen van de professionalisering van docenten. Hiermee is tevens een koppeling gemaakt met het kwaliteits-kwadrant 'Ontwikkelen, leren en innoveren'.

Binnen de CSG zal de komende periode bewust geïnvesteerd worden in mogelijkheden voor alle medewerkers om zich te professionaliseren. Dat vergt een dialoog over het belang en de aard van professionalisering.

Van leidinggevend wordt verwacht dat zij zich voldoende professionaliseren in het kader van (onderwijskundig) leiderschap.

Expertisecentrum

Het Expertisecentrum heeft de nodige professionaliseringsactiviteiten uitgevoerd waaronder:

- Drie-daagse training "Geef me de vijf", voor leerlingen met autisme
- Teamontwikkeling sessie m.b.v. management drives
- Scholingsdag voor Inclusief Onderwijs
- De studiebegeleiders hebben een abonnement op E-wise voor persoonlijke ontwikkeling
- De nodige individuele trainingen en opleidingen.

CSG Kluiverboom

Tijdens studiedagen met het hele team is er gewerkt aan het taakbeleid en het strategisch beleidsplan. Er zijn op de Kluiverboom een groot aantal docenten in opleiding waardoor er weinig aandacht was voor kortdurende individuele scholing.

CSG Selion

In 2023 is er geen collectieve scholing gevolgd. Een kleine groep medewerkers heeft individuele scholing gevolgd. In het schooljaar 2023-2024 is geen gemeenschappelijke scholing georganiseerd. De vakgroepen maken in het kader van het meerjarenplan een plan van aanpak en krijgen actief E-wise scholing aangeboden.

CSG Wessel Gansfort

De docenten van het Wessel Gansfort volgen de scholing van de Martie Slooter- academie. Naast deze scholing zijn er enkele individuele scholingsaanvragen geweest.

CSG Augustinus

Er is een gemeenschappelijke scholing, die dit jaar gericht is op feedback geven. Daarnaast wordt er scholing over toetsing aan een groep docenten geven. Naar schatting heeft 10 tot 20% van de docenten individueel scholing gevolgd. In het schooljaar 2024 - 2025 wordt er scholing aangeboden aan de hand van een menukaart. Medewerkers kunnen aan de hand van de menukaart verschillende trainingen uitkiezen.

Traineeship teamleider

Binnen CSG worden regelmatig teamleiders gevraagd. Veel ervaren medewerkers in het onderwijs stellen zich af en toe de vraag of een leidinggevende positie interessant zou zijn. Gelet op het belang van deze functie is er een traineeship georganiseerd voor potentiële teamleiders.

De ultieme manier om te ontdekken of iets bij je past, is door te doen.

De trainee loopt een jaar lang, minimaal één dag in de week mee met een teamleider op één van de scholen van de CSG. Op een andere school dan waar de trainee werkt.

Naast het meelopen met een teamleider, voert de trainee ook leidinggevende taken uit waarbij begeleiding plaats vindt door een teamleider. De eerste twee maanden staan in het teken van het opdoen van eerste indrukken en worden leervragen en ontwikkeldoelen geformuleerd. In de tweede helft van het schooljaar volgt een training die past bij de ontwikkeldoelen. De trainees volgen workshops op verschillende managementdomeinen die gegeven worden door deskundige collega's. Ze vormen ook een intervisiegroep onder professionele begeleiding.

4 - BEDRIJFSVOERING

4.1 ICT

De CSG erkent de waarde van ICT als middel om de kwaliteit van het onderwijs te versterken en de resultaten van onze leerlingen te verbeteren. Onze scholen hebben de vrijheid om een eigen invulling te geven aan het gebruik van ICT in de klas, waardoor docenten de mogelijkheid hebben om hun onderwijs op maat te maken en aan te passen aan de behoeften van hun leerlingen.

Het jaar 2023 markeerde significante vooruitgang in de versterking en modernisering van onze IT-infrastructuur.

Een belangrijke mijlpaal was de succesvolle implementatie van een gedegen back-upoplossing voor zowel onze cloudtoepassingen als onze on-premise infrastructuur. Deze oplossing biedt een robuust en betrouwbaar mechanisme om cruciale gegevens te beschermen en te herstellen, waardoor we ons kunnen wapenen tegen potentiële bedreigingen en operationele verstoringen.

Daarnaast zijn er aanzienlijke verbeteringen doorgevoerd in onze cyberbeveiliging door de vernieuwing van onze firewalls en de VMware-omgeving. Deze upgrades versterken onze verdedigingslinie tegen bedreigingen van buitenaf en stellen ons in staat om proactief te reageren op potentiële cyberaanvallen.

Verder zijn er voorbereidingen getroffen voor de vervanging van alle laptops en pc's. Hierdoor kunnen we anticiperen op toekomstige behoeften en ervoor zorgen dat onze leerlingen en medewerkers beschikken over moderne en krachtige apparaten die hen in staat stellen om optimaal te presteren in een snel evoluerende digitale omgeving.

Het gebruik van cloudtoepassingen blijft een belangrijk aspect van onze IT-strategie. Door te werken in de cloud verminderen we veiligheidsrisico's en vergroten we de flexibiliteit om vanaf diverse locaties te werken. De CSG streeft naar een gebalanceerd gebruik van cloudoplossingen, waarbij we de privacy van leerlingen, ouders en medewerkers beschermen.

De CSG blijft zich inzetten voor een veilige en innovatieve leeromgeving, waarbij we voortdurend streven naar verbetering en aanpassing aan de snel veranderende digitale omgeving.

4.2 Huisvesting, inkoop en facilitair

Huisvesting

De gemeente Groningen heeft in samenwerking met de scholen een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) ontwikkeld. Dit plan is vrijwel gereed en wordt in de loop van 2024 vastgesteld. Wettelijk gezien heeft de gemeente de plicht zorg te dragen voor de onderwijshuisvesting. De scholen zelf zijn verantwoordelijk voor onderhoud en instandhouding van de gebouwen. Alle schoolgebouwen van de CSG zijn in het IHP opgenomen, het bestuursbureau hoort hier niet bij dit is een eigen pand. De verwachting is dat CSG Augustinus een hoge prioritering gaat krijgen in het plan. Dit komt voornamelijk vanwege de leeftijd van het pand en het niet meer kunnen voldoen aan de gebouw-technische en onderwijskundige eisen van de tegenwoordige tijd.

Voor de locaties CSG Kluiverboom, CSG Selion en CSG Wessel Gansfort staat in de periode 2032-2039 een technische upgrade gepland.

Onderhoud

Om onze basis met betrekking tot onderhoud op orde te houden maken wij gebruik van meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's). Alle werkzaamheden in of aan het gebouw variërend van binnen- en buitenschilderwerk, vloerafwerkingen, installaties etc. zijn hierin opgenomen waardoor het preventieve en correctieve onderhoud goed in beeld is.

Ventilatie

Door de coronapandemie heeft het onderwerp ventilatie veel aandacht gekregen. Op de diverse locaties zijn verschillende (volautomatische) luchtbehandelingssystemen aanwezig waardoor het CO2 gehalte op peil blijft. In ruimtes waar geen automatisch luchtbehandelingssysteem aanwezig is, zijn CO2 meters geplaatst om op de luchtkwaliteit te anticiperen.

Gebouwaanpassingen

Onderwijs is altijd in ontwikkeling. De ruimtes waar techniekvakken worden gegeven, worden aangepakt en verruimd om beter te kunnen voldoen aan de vraag. Op CSG Selion is een Techlab gerealiseerd. Huidige en toekomstige leerlingen kunnen hier kennis maken met moderne technieken: warmtepompen, warmtebeeldcamera's, zonnepaneeltechnologie etc. Ook is gestart met de aanpassing van de praktijklokalen PIE en BWI.

Op CSG Wessel Gansfort is een lokaal ten behoeve van de richting T&T (Technologie & Toepassing) gerealiseerd. Op alle locaties van de CSG wordt vanwege de steeds meer toenemende vraag aan werk/spreekkamers en ruimtes voor het opvangen van kleinere groepen leerlingen gewerkt aan de uitbreiding hiervan.

Inkoop

De CSG hanteert een inkoop en aanbestedingsbeleid. De invulling van dit beleid is een continu proces en wordt zodoende periodiek aangepast aan de nieuwe wettelijke aanpassingen.

We maken gebruik van een aanbestedingskalender waarin alle grotere meervoudige en Europese aanbestedingen vermeld staan. In 2023 zijn op ICT gebied pc's en laptops middels een Europese aanbesteding aanbesteed.

Energievoorziening

Wij zijn voor de levering van gas en elektriciteit aangesloten bij Energie voor Scholen (EVS). bij deze organisatie zijn ongeveer 6000 gebouwen (850 besturen) aangesloten waardoor we onze energie voordeliger kunnen inkopen.

In 2023 heeft De Vrije Energie Producent (DVEP), die energie levert aan het collectief EVS, aangegeven per 1 januari 2024 te stoppen met de levering van gas en electriciteit. Na onderzoek door Energie voor Scholen is Engie naar voren gekomen als nieuwe leverancier voor de resterende contractjaren 2024 en 2025. Daarna wordt een nieuw contract aangegaan voor een volgende periode.

Duurzaamheid

De term duurzaamheid kan op meerdere manieren uitgelegd en gehanteerd worden. Wij zien de term als uitdrukking voor 'lang om te duren', relatief milieuvriendelijk en grondstofbesparend. Als scholengemeenschap proberen we op meerdere manieren rekening te houden met het feit dat energie, voedsel en grondstoffen niet oneindig voorhanden zijn.

Op huisvestingsgebied hebben de gemeente Groningen en schoolbesturen in de stad de ambitie om in 2035 CO2 neutrale scholen in de stad te hebben staan (zie intentieverklaring uit 2017 'Energie neutrale scholen Groningen'). Met adviesbureau HEVO zijn alle 130 schoolgebouwen in de gemeente Groningen in beeld gebracht. Ieder gebouw heeft zijn eigen maatregelen nodig om CO2 neutraal te zijn. Per schoolgebouw kan een businesscase gemaakt worden waardoor maatregelen en financiële kaders inzichtelijk zijn. In de afgelopen jaren is een aantal schoolgebouwen voorzien van energiebesparende maatregelen.

CSG Wessel Gansfort is geheel voorzien van ledverlichting, zonnepanelen en verwarming grotendeels werkend op warmtepompen. Als de verlichting in de gebouwen wordt aangepast zal dit uitgevoerd worden naar ledverlichting en waar mogelijk voorzien zijn van een aanwezigheidssensor zodat de verlichting niet onnodig aanblijft. Gedurende pauzes of lessen buiten het lokaal zal de verlichting uitschakelen en het energieverbruik afnemen. Op alle locaties wordt door de toepassing van slimme meters het verbruik gecontroleerd en kan het jaarlijkse energieverbruik worden gemonitord.

5 - FINANCIËN

Staat van baten en lasten	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Rijksbijdragen	33.156.747	31.245.980	30.645.477
Overige overheidsbijdragen	24.693	11.112	19.092
Overige baten	976.630	614.317	905.161
Totaal baten	34.158.070	31.871.409	31.569.730
Lasten			
Personeelslasten	29.182.991	26.607.944	26.622.247
Afschrijvingen	1.019.357	1.079.226	1.111.933
Huisvestingslasten	1.926.909	1.735.350	1.635.586
Overige lasten	4.325.672	3.638.050	3.172.040
Totaal lasten	36.454.929	33.060.570	32.541.806
Saldo baten en lasten	-2.296.859	-1.189.161	-927.076
Financiële baten en lasten	76.762	-	-42.350
Resultaat	-2.220.097	-1.189.161	-1.014.426

5.1 Resultaatanalyse

Het nettoresultaat over 2023 bedraagt € 2.220.097 negatief. Dit is € 1.030.936 negatiever dan het begrote resultaat van € 1.189.161 negatief. Deze afwijking wordt veroorzaakt door aanmerkelijk hogere personele lasten. Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt hebben we meer externen hebben ingezet op reguliere, project- en vervangingsuren. Daarnaast zijn de schoonmaak- en energielasten hoger uitgevallen dan begroot. Tot slot hebben meer leerlingen dan begroot een traject gevolgd bij een externe organisatie. In onderstaande resultaatanalyse worden de verschillen tussen de begroting en de realisatie toegelicht. Het bedrag met een min ervoor geven het negatieve verschil met het begrote bedrag weer. De reserves worden volledig toegelicht.

Baten (€ 2.286.661)

Rijksbijdragen ministerie OCW (verschil werkelijk – begroot € 1.910.767)

De realisatie van de rijksbijdrage personeel en materieel is hoger dan begroot. De afwijkingen in de rijksbijdragen OCW betreffen:

a. Hogere basisbekostiging	€ 747.410;
b. Hogere vergoeding STO	€ 613.151;
c. Hogere bijdrage SWV	€ 446.717;
d. Subsidie basisvaardigheden	€ 132.917;
e. Lagere uitkeringskosten DUO	€ 52.407;
f. lagere vergoeding strategisch hrm	-/- € 43.861;
g. Overige	-/- € 37.974.

Ad. a en c. Deze afwijking zijn het gevolg van de nieuwe cao-vo.

Ad. b en d. Dit betreffen extra ontvangen projectgelden.

Overige overheidsbijdragen (verschil werkelijk – begroot € 13.581)

Dit betreffen een bijdrage in de vrijwillige ouderbijdrage schoolfonds, een subsidie voor het verzorgen van schoolontbijt en een loonkostensubsidie voor een medewerker.

Overige baten (verschil werkelijk – begroot € 362.313)

De overige baten zijn hoger, omdat we meer medewerkers dan begroot hebben gedetacheerd naar een andere organisatie, we een doelsubsidie hebben ontvangen voor schoolontbijt, de kantineopbrengsten hoger zijn en meer ouders dan we hadden begroot de ouderbijdragen hebben betaald.

Lasten (- € 3.394.359)

Personele lasten (verschil begroot – werkelijk -/- € 2.575.047)

De personele lasten zijn door een aantal oorzaken hoger dan we hadden ingeschat:

- We hebben meer fte's, intern en extern ingezet voor reguliere en projecturen € 708.000;
- Hogere gemiddelde loonkosten vanwege sterkere loonstijging dan begroot € 728.000;
- Extra kosten externen ten opzichte van medewerkers in loondienst € 854.000;
- Hogere overige personeelslasten onder andere door meer opleidingskosten en meer kosten voor Arbo en verzuimpreventie € 162.000.
- Extra kosten voor transitievergoedingen € 123.000

Afschrijvingen (verschil begroot - werkelijk € 59.869)

De afschrijvingslasten zijn lager door het verschuiven van een grote ICT-investering van 2023 naar 2024.

Huisvestingslasten (verschil begroot - werkelijk -/- € 191.559)

Bij de huisvestingslasten zijn met name de energie-, de schoonmaak- en de onderhoudslasten hoger uitgevallen.

Overige materiële lasten (verschil begroot – werkelijk -/- € 687.622)

Bij de overige materiële lasten zijn de kosten voor leerlingen die een traject volgen bij Doorstart, Rebound en TTVO hoger uitgevallen. Daarnaast hebben we meer reizen, excursies en overige activiteiten georganiseerd dit heeft geleid tot hogere lasten maar ook een hogere ouderbijdrage (zie overige baten).

Financiële baten en lasten (verschil begroot – werkelijk € 76.762)

Door de hogere rentestand hebben we meer rente ontvangen dan we hadden begroot.

Via resultaatsbestemming worden jaarlijks overschotten in een boekjaar toegevoegd en tekorten onttrokken aan de algemene reserve.

De private bestemmingsreserve bestaat uit een bijdrage boekenfonds en de ouderbijdrage. Een verdere specificatie staat in de jaarrekening opgenomen.

Eigen vermogen	Stand per 1/1/2023	Resultaat	Stand per 31/12/2023
Algemene reserves	6.804.221	-1.217.707	5.586.515
Bestemmingsreserve publiek	4.477.147	-867.467	3.609.680
Bestemmingsreserve privaat	426.261	-134.923	291.338
Eigen vermogen	11.707.629	-2.220.097	9.487.533

Uitsplitsing			
21150 - Algemene reserve	6.804.221	-1.217.707	5.586.515
Algemene reserve	6.804.221	-1.217.707	5.586.515
21210 - Bestemmingsreserve personeel	18.665	-18.665	0
21212 - Bestemmingsreserve BAPO	3.194	-2.739	455
21213 - Bestemmingsreserve werkdruk	281.601	-281.601	0
21214 - Bestemmingsreserve NPO	1.615.407	-281.601	0
21305 - Bestemmingsreserve publiek	2.558.280	-324.998	2.233.283
Bestemmingsreserve Publiek	4.477.147	-867.467	3.609.680
21300 - Bestemmingsreserve privaat	426.261	-134.923	291.338
Bestemmingsreserve privaat	426.261	-134.923	291.338

Door het vrijvallen van 867.467 aan publieke bestemmingsreserves (waaronder NPO en werkdrukverlichting) en 134.923 aan private bestemmingsreserve zal 1.217.707 ten laste van de algemene reserve geboekt worden.

Financiële situatie

Op 31 december 2023 voldoet de CSG aan de gestelde financiële criteria. De liquiditeit is 2,6 (was 3,9) de solvabiliteit inclusief voorzieningen is 75% (was 82%).

Spreiding rekeningen	2023	2022
ING spaarrekening	5.193.563	5.652.896
ING overig	224.294	121.655
ING betaalrekening	984.736	3.026.866
BUNQ bank	34.213	22.933
ABN AMRO Vermogensspaarrekening	3.200.312	3.169.408
ABN AMRO vermogenssparen	1.000.000	1.000.000
ABN AMRO overig	19.283	19.576
Kas	1.874	948
Kruisposten	0	0
Totaal Liquide middelen	10.658.276	13.014.282

Spreiding over de banken	2023	2022
ING	6.402.596	8.801.417
ABN AMRO	4.219.595	4.188.984
BUNQ	34.213	22.933
Kas	1.874	948
Kruisposten	0	0
Totaal Liquide middelen	10.658.276	13.014.282

De looptijd voor deze producten is niet langer dan 3 maanden waardoor de CSG voldoet aan de kaders van de regeling van de minister en aan haar eigen treasurystatuut.

Door de liquide middelen heeft de CSG in 2023 geen verdere (externe) financieringsbehoefte gehad. Ook in de jaren 2024-2026 heeft de CSG geen verdere financieringsbehoefte.

Treasurystatuut

De SCOG heeft op 05 oktober 2023 het treasurystatuut vastgesteld. Voor geheel 2023 geldt dat de SCOG geen langlopende beleggingen heeft en is volgens vastgestelde statuut gehandeld. Dit statuut voldoet aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

Kengetal	2023	2022	Signaleringswaarde inspectie
Balans			
Absolute omvang liquide middelen	10.648.276	13.014.282	Minimaal € 100.000
Solvabiliteit inclusief voorzieningen	75%	82%	Minimaal 30%
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	937.657	3.071.639	0
Liquiditeit	2,6	3,8	Minimaal 0,5

Voor alle kengetallen geldt dat ze bij de CSG hoger zijn dan bij de signaleringsvoorwaarden van de Inspectie van het Onderwijs. Dit is nodig omdat de CSG vergeleken met landelijk een hoger risicoprofiel heeft.

Vordering op OCW

Er is, in overeenstemming met de "Regeling onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging VO 2018" een vordering op OCW opgenomen van € 1.

Absolute omvang liquide middelen

Door de Inspectie van het Onderwijs is in 2023 gekozen voor de volgende signaleringsgrenzen:

- De omvang van de Liquide middelen moet minimaal € 100.000 bedragen.

Met een omvang van de liquide middelen van €10,6 mln. bevinden deze middelen van de CSG duidelijk boven het minimale vereiste bedrag.

Solvabiliteit inclusief voorzieningen

Bij de berekening van dit percentage wordt het eigen vermogen vermeerderd met de voorzieningen alvorens het wordt uitgedrukt in een percentage van het totaal vermogen. Een solvabiliteitspercentage van 75% is ruim voldoende.

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is haar verplichtingen op korte termijn te voldoen. Het verhoudingscijfer komt tot stand door de liquide middelen te vermeerderen met de vlottende activa en dit totaal vervolgens te delen op de schulden op korte termijn. Met een verhoudingscijfer van 2,7 kan de liquiditeit van de CSG als goed worden beoordeeld.

Allocatie van middelen

Bij de CSG hanteren we het uitgangspunt “geld volgt leerling”. De middelen komen centraal binnen en worden naar de scholen verdeeld waar de leerling zit. De scholen dragen daarna bij aan de bovenschoolse kosten (kosten van bestuur, bestuursbureau, expertisecentrum en de gemeenschappelijke ICT kosten). De besluitvorming hierover gebeurt door de bestuurder na advies van de schooldirecteuren en de directeur bedrijfsvoering. Van de totale bate van € 34,1 mln. wordt € 3,6 mln. gebruikt voor de bovenschoolse kosten.

5.2 Continuïteitsparagraaf

De in dit document opgenomen toekomstgerichte cijfers zijn ontleend aan de, in december 2023 door de Raad van Toezicht, goedgekeurde begroting en meerjarenbegroting.

Begroting personele inzet

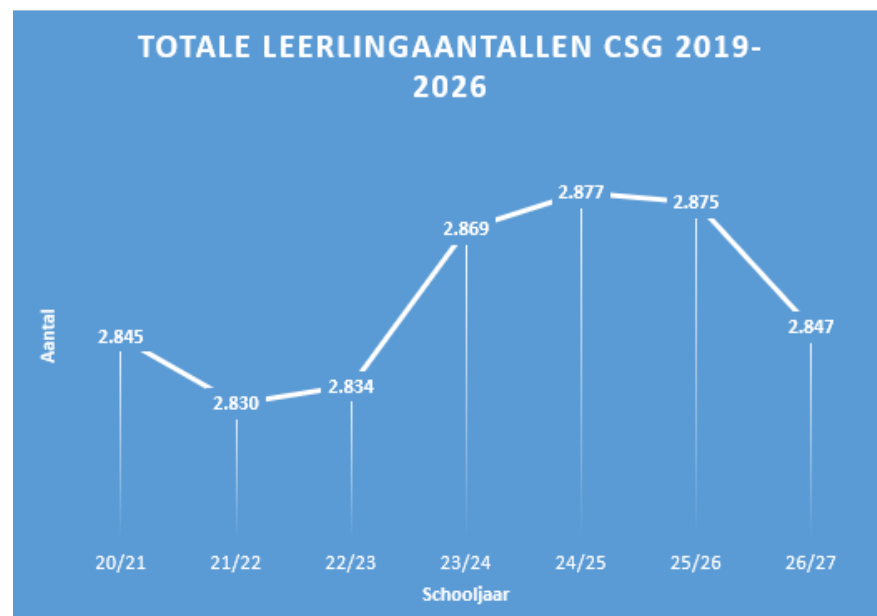
In onderstaande tabel staat de reguliere en projecten personele bezetting per jaar uitgesplitst per functiecategorie. De personele bezetting bestaat uit internen (medewerkers in dienst van de CSG) en externen.

Personele bezetting in fte	2023	2024	2025	2026	2027
Bestuur/directie 1	6,0	6.0	6.0	6.0	6.0
Onderwijzend personeel 2	222.6	217.7	207.0	199.1	194.5
Overige medewerkers 2	94.3	92,7	85.3	78.0	78.0
Totale personele bezetting in fte	322.9	316.4	298.3	283.1	278.5

De wijzigingen in de personele bezetting worden in de periode 2023-2026 voornamelijk veroorzaakt door de wijzigingen in een viertal projecten.

Deze vier projecten zijn Nationaal Programma Onderwijs (in 2023 gemiddeld 20 fte), Techniek in het vmbo/ Sterk Techniek Onderwijs (in 2023 gemiddeld 9,4 fte), Kwaliteitsimpuls Groningen (in 2023 gemiddeld 1,3 fte) en Basisvaardigheden (in 2023 gemiddeld 0,8 fte). Deze projecten hebben hun eigen financiering. De personele inzet op deze projecten is tijdelijk en leidt niet tot uitbreiding van de vaste formatie. In de periode 2026-2027 beweegt de OP formatie geheel mee met het leerlingaantal.

Leerlingaantallen

Gedurende de gehele looptijd van de meerjarenbegroting is de ontwikkeling van het leerlingaantal stabiel (maximaal + en – 25 leerlingen per jaar). Op basis van de demografische ontwikkeling buiten de gemeente Groningen neemt binnen 15 jaar het aanbod 12-jarigen af met ruim 30%. De demografische ontwikkeling binnen de stad Groningen blijft relatief gunstig: een toename van het aanbod 12-jarigen met een kleine 11%. De CSG-scholen betrekken voor een deel de leerlingen uit de Ommelanden. Demografische groei in de stad Groningen compenseert voor een groot gedeelte de krimp in de Ommelanden voor de CSG als totaal. In de jaren na 2026 verwachten we dat we meer met de krimp te maken krijgen. Het marktaandeel van CSG in de stad is licht verbeterd in de laatste twee jaar.

Balans

Onderstaande balans is opgebouwd vanuit de in de jaarrekening goedgekeurde balans per 31 december 2023 en de in december 2023 goedgekeurde begroting en meerjarenbegroting.

In de meerjarenbalans kan worden afgelezen dat de materiële vaste activa (MVA) in de periode 2023-2026 zullen stijgen, vanwege investeringen in ICT en huisvesting en daarna weer dalen vanwege de afschrijvingen.

Bedragen * 1000	Jaarrek.	Begr.	MJB	MJB	MJB
Balans per ultimo	2023	2024	2025	2026	2027
Materiele vaste activa	6.165	7.834	7.871	7.225	6.674
Vorde- ringen	1.374	1.374	1.374	1.374	1.374
Liquide middelen *	10.658	6.996	6.078	7.121	8.185
Totaal Activa	18.197	16.204	15.323	15.720	16.233

Bedragen * 1000	Jaarrek.	Begr.	MJB	MJB	MJB
Balans per ultimo	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene reserve	5.587	4.956	4.842	5.282	5.838
Bestemmings- reserve publiek	3.609	2.189	1.665	1.665	1.665
Bestemmings- reserve privaat	291	85	0	0	0
Vorzieningen	4.155	4.132	4.129	4.126	4.123
Kortlopende schulden	4.555	4.842	4.687	4.647	4.607
Totaal passiva	18.197	16.204	15.323	15.720	16.233

De mutatie van de algemene reserve wordt veroorzaakt door het jaarlijkse exploitatieresultaat uit gewone bedrijfsuitoefening. De bestemmingsreserve publiek neemt af, omdat we in de periode 2024 en 2025 gaan investeren in het nationaal programma onderwijs en de kwaliteitsimpuls Groningen. De investeringen in de kwaliteitsimpuls komen ten laste van de bestemmingsreserve Groninger Gelden.

Door de groei van het aantal huishoudens dat in relatieve armoede leeft, verwachten we dat de betaling van de ouderbijdrage afneemt. Om deze dalende inkomsten op te kunnen vangen, gaan we in de periode 2023-2025 onze bestemmingsreserve privaat inzetten.

De voorzieningen blijven stabiel gedurende de gehele periode van de meerjarenbegroting. Door de afname van de formatie zullen ze gaan dalen, de verwachte stijging van het uurtarief per medewerker zorgt echter weer voor een stijging.

Staat van baten en lasten

Hieronder de staat van baten en lasten voor de begroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025 tot en met 2027.

Bedragen * 1000	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2023	2024	2025	2026	2027
Rijks- en SWV- bijdragen	33.157	32,697	32,566	32,327	32,069
Overige overheidsbijdragen	25	28	28	28	28
Overige baten	977	622	605	605	605
Totaal baten	33.159	33.347	33.199	32.960	32.702
Personeelslasten	29,183	28,672	27,279	25,910	25,747
Afschrijvingen	1,020	1,239	1,256	1,338	1,201
Huisvestingslasten	1,927	1,958	2,008	2,044	2,013
Overige lasten	4.326	3,808	3,587	3,321	3,278
Totaal lasten	36.455	35.677	34.130	32.613	32.239
Saldo baten en lasten	-2.297	-2.330	-931	347	463
Financiële baten	77	50	50	50	50
Totaal resultaat	-2.220	-2.280	-881	397	513

Bedragen * 1000	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2023	2024	2025	2026	2027
Vrijval bestemmingsreserves					
Kwaliteitsimpuls Groningen	325	75	75	0	0
Personeel	303	0	200	0	0
NPO	239	1.166	449	0	0
Automatisering	0	135	0	0	0
Private reserve ouderbijdrage	135	206	0	0	0
Resultaat uit norm bedrijfsuitoefening	-1.218	-698	-157	397	513

De Rijksbijdragen muteren door het wegvallen van eenmalige subsidies, de ontwikkeling van het leerlingaantal en de stijging van de GPL. Bij de personele lasten is hetzelfde beeld zichtbaar. De afschrijvingslasten nemen toe door de investeringen in met name de ICT. De overige lasten dalen door het wegvallen van de projectkosten, met name NPO.

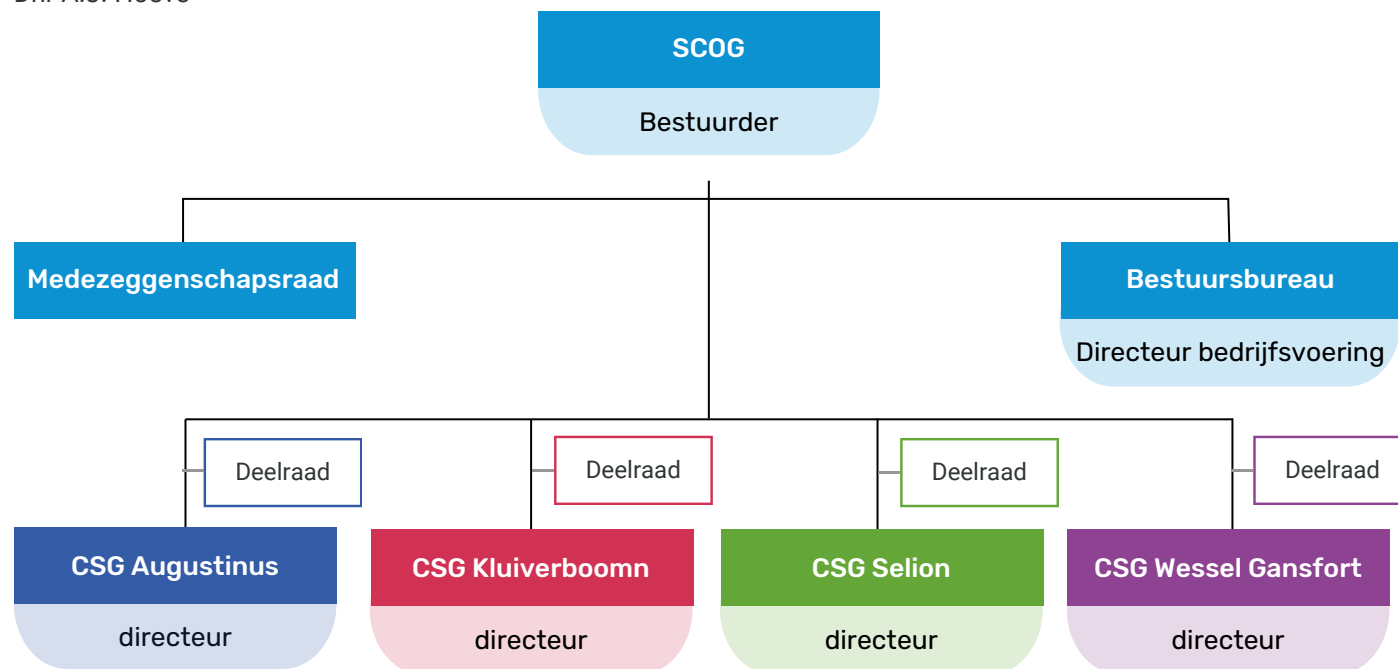
6 - BESTUUR EN ORGANISATIE

(Directeur-) bestuurder

dhr. drs. R.J. Benjamins

Raad van Toezicht

dhr. J.K. Lindemulder (voorzitter)
mevr. mr. J.F.H. Terpstra (secretaris)
dhr. K.H.J. Antuma
mevr. drs. B.K.P. Poede-Steenbeek
mevr. mr. M.H. Swart
mevr. drs. M.A. Zwart
Dhr A.J. Hoeve

Bezoekadres

Eenrumermaar 4, 9735 AD
Groningen

Postadres

Postbus 9475, 9703 LR
Groningen

40026490

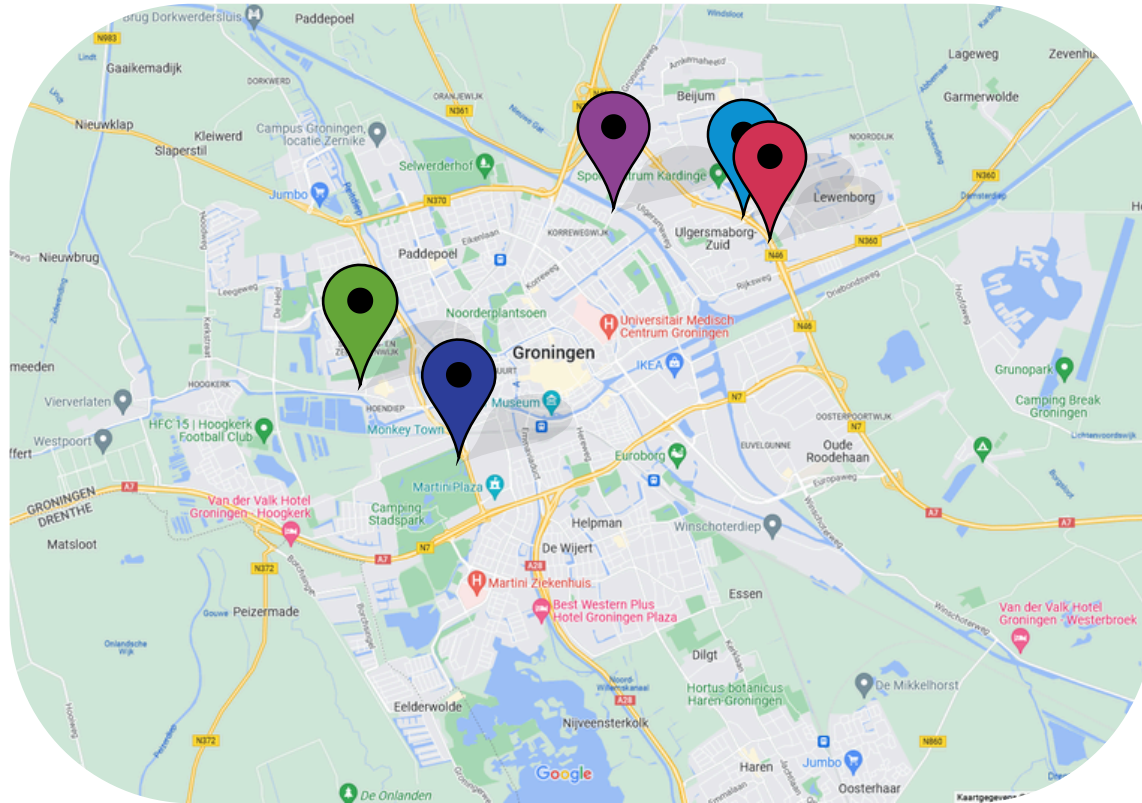
bestuur@csg.nl

csg.nl

050 574 27 66

CSG Selion
vmbo-bb, -kb en -tl

CSG Augustinus
vmbo-tl, havo en atheneum

CSG Wessel Gansfort
vmbo-tl, havo en atheneum

CSG Kluiverboom
vmbo-bb, -kb en -tl

CSG christelijke
 scholengemeenschap
 groningen
bestuursbureau

6.1 Besturingsmodel

De bestuurder van de stichting SCOG is het bevoegd gezag van de CSG. De Raad van Toezicht ziet toe op het werk van de SCOG en de CSG en treedt op als werkgever van de bestuurder. Het bestuur is het aanspreekpunt voor het extern toezicht.

De scholen worden geleid door directeuren, die verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van het onderwijs en van de organisatie van hun school. Scholen stellen een meerjarenplan en een jaarplan op waarin zij doelen stellen en daartoe een aanpak vastleggen. De dagelijkse gang van zaken wordt gemanaged door teamleiders. Directie en teamleiders vormen het managementteam van de school.

Medezeggenschap is zowel op niveau van de CSG als op schoolniveau belegd. In de MR van de CSG zijn leraren, ondersteunend personeel, ouders en leerlingen vertegenwoordigd. Elke school heeft een deelraad, waarin school specifieke zaken aan de orde komen.

De schoolleiding maakt gebruik van de diensten van het bestuursbureau van de CSG. Het gaat om diensten op het gebied van financiën, HRM, ICT, onderwijs en kwaliteit, facilitaire zaken, communicatie en privacy. Het bestuursbureau wordt geleid door de directeur bedrijfsvoering.

Gezamenlijke kaders worden in het centraal directieoverleg (CDO) vastgesteld, dat gevoerd wordt door de schooldirecties, de directeur bedrijfsvoering en de bestuurder.

6.2 Besturingsfilosofie

De onderwijskwaliteit en -ontwikkeling op de scholen is leidend voor ons werk. De scholen hebben elk hun eigen karakter, onderwijsaanbod en populatie. Waar dat nuttig en nodig is, werken scholen samen aan hun ontwikkeling.

Gezamenlijke kaders voor de scholengemeenschap CSG worden in het CDO afgesproken. De scholen worden vanuit deze kaders door de stafdiensten begeleid.

Het voortgezet onderwijs is een stevig systeem. Daarbinnen wordt steeds nadrukkelijker gevraagd om flexibilisering; denk bijvoorbeeld aan het organiseren van ondersteuning, het mogelijk maken van diploma's op verschillende niveaus, het versnellen of vertragen van leerroutes en het samenstellen van leerstof. Ook buiten het systeem wordt steeds meer samenwerking gevraagd, in de lengte, zoals met het primair, beroeps- en wetenschappelijk onderwijs en in de breedte, met bijvoorbeeld organisaties in het sociale en medische domein.

We hebben een deugdelijk onderwijssysteem van waaruit we steeds opnieuw worden uitgedaagd oplossingen te vinden die niet voor zich spreken en waar leerlingen behoefte aan hebben.

Dit vraagt van onze organisatie dat we robuust en wendbaar zijn, dat we oog hebben voor organisatiebelangen en persoonlijke belangen. Onze omvang en onze onderwijsvisie maken dat goed mogelijk.

In de leiding van onze organisatie willen we twee dingen goed kunnen: ontwerpen en besluiten.

We willen betekenisvolle perspectieven en oplossingsrichtingen ontwerpen voor vraagstukken die niet eenvoudig zijn. Dat gaat om bijvoorbeeld het ontwikkelen van pedagogisch klimaat, professionalisering van medewerkers, samenwerking in de stad, inrichting van flexibele leerwegen en het bieden van goede ondersteuning. Vaak gaat het om het aanbrengen van samenhang tussen onderscheiden aspecten, zoals bijvoorbeeld de samenhang tussen kwaliteitsbeleid, personeelsbeleid, schoolontwikkeling en professionalisering. Het ontwerpen vraagt om een tafel waar directies in transparante en gelijkwaardige verhouding, vanuit een eigen perspectief, een visie op het geheel kunnen ontwerpen.

Daarnaast willen we ook heldere besluiten kunnen nemen, die duidelijke kaders bieden voor het werk. Dat gaat om bijvoorbeeld de doelen die we stellen, om afspraken die we met onze mensen maken over hun rol en verantwoordelijkheid, over de besteding van geld, over de manier waarop we voldoen aan wet- en regelgeving.

6.3 Informatiebeveiliging en Privacy – IBP

IBP-management gaat over alle maatregelen die de CSG behoort te nemen om ervoor te zorgen dat de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) wordt nageleefd en de privacy van betrokkenen afdoende wordt beschermd. Niet alleen het naleven moet geregeld worden, ook voor de aantoonbaarheid en de effectiviteit van de naleving zijn maatregelen nodig.

De CSG trof in 2023 aantoonbare maatregelen om te waarborgen dat de verwerking van persoonsgegevens in overeenstemming met de AVG wordt uitgevoerd. De twee IBP-basisdocumenten uit 2018, het IBP-beleidsplan en het IBP-meerjarenplan, zijn vernieuwd. Verder zijn er diverse pre-DPIA's uitgevoerd en een DPIA op het aanmeldportaal. Er is gestart met een DPIA op SOMtoday.

Er zijn nieuwe verwerkersovereenkomsten afgesloten en de CSG heeft de nieuwe Kennisnet Dienst Verwerkersovereenkomsten in gebruik genomen waarin verwerkersovereenkomsten zowel kunnen worden beoordeeld als ondertekend.

In 2023 is er één beveiligingsincident behandeld. Vanwege het geringe risico op privacyschendingen is deze echter niet als datalek gemeld bij de landelijke toezichthouder. Het incident is door de CSG adequaat afgehandeld en opgenomen in het eigen beveiligingsincidentenregister.

De met de zogeheten Schrems II -zaak sinds juli 2020 aanwezige juridische problemen rondom het gebruik van software van Amerikaanse leveranciers, zijn met het EU-VS Data Privacy Framework (DPF) als legale basis voor doorgifte naar de VS (voorlopig) weggenomen.

De CSG is goed op weg om informatiebeveiliging en privacybescherming over de volle breedte van de organisatie te waarborgen. Bij het doorgroeien naar het gewenste volwassenheidsniveau zal het Normenkader IBP de komende jaren centraal staan, waarvan naleving in 2027 wettelijk verplicht wordt.

6.4 Medezeggenschap

De CSG vindt het belangrijk ouders en leerlingen te betrekken bij de organisatie van het onderwijs. Ouders kunnen meeleven, meedoen, meedenken en meebeslissen. Dit kan bij hun zoon/dochter als leerling, richting de hele klas of de school. Er is een aantal overleggen waarin ouders en leerlingen kunnen deelnemen:

- De medezeggenschapsraad (voor de hele CSG)
- De deelraad (per school)

De medezeggenschapsraad houdt zich bezig met zaken die de scholengemeenschap als geheel aangaan. De middelen die de medezeggenschapsraad daarbij ter beschikking staan, zijn het instemmingsrecht en recht op informatie (afhankelijk van het soort onderwerp). Daarnaast kan de medezeggenschapsraad gevraagd en ongevraagd advies geven.

Leden MR

De medezeggenschapsraad bestond aan het begin van 2023 uit zeven personeelsleden, de achtste heeft zich na de zomervakantie aangesloten. Daarmee is het personeelsquotum bereikt. De ouders waren al volledig vertegenwoordigd met vier leden. Vanuit de leerlingen waren begin 2023 geen leerlingen die zich hadden aangemeld voor de MR. Later in het jaar zijn na enige acties, vanuit de leerlingengeleding drie leerlingen aangemeld. De MR is bijna weer compleet met nog een vacature bij de leerling geleding.

Vergaderingen

In 2023 is er door de pMR en door de MR vergaderd op 31 januari, 21 maart, 16 mei, 27 juni, 19 september en 21 november en op 17 januari, 14 juni en 28 november is er een bijeenkomst geweest met de RvT. Daarnaast zijn er nog enkele PMR-vergaderingen waarvan geen officiële notulen zijn gemaakt maar die bedoeld zijn om de voortgang van bepaalde zaken met elkaar te bespreken. Bij elke MR vergadering was de (directeur-)bestuurder op uitnodiging aanwezig. Voorafgaand aan elke vergadering is er een voorvergadering met de (directeur-)bestuurder en met de voorzitter en de secretaris van de MR.

In 2023 konden alle vergaderingen fysiek gehouden worden op het bestuursbureau. Het belangrijkste punt dat dit jaar besproken is, is het concretiseren van de omzetting van directeur-bestuurder naar bestuurder. We hebben ook veel gesproken over de uitwerking van de PB90 uren en de LC/LD procedure die in 2024 weer plaats moet vinden. Ook is in 2023 een nieuw strategisch beleidsplan besproken. De begroting 2024 is in januari 2024 in de MR besproken. Daarnaast proberen we te komen tot een uniforme overgangsregeling voor alle scholen. Dit loopt nog en komt in 2024 terug op de agenda net als de PB90-uren en de LC/LD procedure. Met de Raad van Toezicht hebben we gekeken naar verdere optimalisering van de samenwerking met het bestuur.

Alle notulen van de vergaderingen zijn vindbaar op het medewerkersportaal.

6.5 interne beheersing

Uit 2022 zijn we gestart met het proces om tot een strategisch beleidsplan CSG 2023 - 2027 te komen. In het kader hiervan stellen de scholen een eigen jaarplan op. De schooldirecteur en de directeur bedrijfsvoering overleggen vervolgens over de gevolgen van deze plannen op de bedrijfsvoering en de begroting. De bestuurder stelt de totale begroting vast.

Naast het hierboven vastgestelde beleid op strategisch en tactisch niveau heeft de CSG haar financiële beleid geformaliseerd. Enerzijds betreft dit de vastlegging van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op stichtingsniveau (Raad van Toezicht, bestuurder) anderzijds de resultaatverantwoordelijkheid van de scholen. Daarnaast is in 2023 een vernieuwd Treasurystatuut opgesteld. Dit Treasurystatuut is in 2023 verder uitgewerkt in een nieuwe procuratieregeling.

In 2022 is de beschrijving van de administratieve organisatie en/interne controle (AO/IC) geüpdatet. CSG werkt met een centraal inkoopbeleid. De grote inkoop is gecentraliseerd en het aantal inkopers op de scholen sterk gereduceerd. De inkopers op scholen staan in nauw contact met de centrale inkoper. Door bij de inkoop en het contractbeheer te werken volgens het gecoördineerde inkoopmodel reduceren we de kosten en worden de risico's verkleind. De contracten zijn geregistreerd in een contractbeheerssysteem. De directeur bedrijfsvoering en de (behandelend) inkoper krijgen een signaal als de opzegtermijn van een contract in zicht komt. In 2022 is onze contractadministratie gemigreerd naar een nieuw systeem. De contractwaarde is toegevoegd in het systeem.

De schooldirecteuren hebben inzicht in hun begroting, exploitatie en formatiebesteding via een online applicatie. Daarnaast krijgt elke schooldirecteur een trimesterrapportage van zijn of haar school.

Deze bevat naast de huidige financiële stand van zaken ook een forecast voor de rest van het jaar en de ziekteverzuimpercentages op de school. Deze onderwerpen worden periodiek besproken in het overleg tussen de bestuurder en de schooldirecteuren. De schooldirecteuren zijn verantwoordelijk voor schooljaarplannen en de daarbij behorende begroting en de realisatie op schoolniveau en leggen hier periodiek verantwoording over af. De bestuurder rapporteert elk trimester op CSG-niveau aan de RvT. Zowel de schooldirecteuren, de directeur bedrijfsvoering als de bestuurder handelen volgens de code goed onderwijsbestuur VO.

6.6 Risicobeheersing en eigen vermogen

Net als elke organisatie loopt de CSG risico's. De CSG heeft een lage risicobereidheid. Dit betekent dat we de risico's door ons handelen zo laag mogelijk proberen te houden. Dit doen we door met behulp van periodieke rapportages. Hierdoor signaleren wij risico's tijdig om zo nodig maatregelen te nemen.

De belangrijkste risico's voor de CSG zijn de krapte op de arbeidsmarkt, de daling van het aantal leerlingen en de toekomstige investeringen in de huisvesting. De daling van het leerlingaantal heeft de grootste financiële en organisatorische impact, omdat nagenoeg alle opbrengsten hiervan afhankelijk zijn. De ontwikkeling van het leerlingaantal monitoren we uitgebreid. Hierbij maken we gebruik van de bevolkingsprognoses van DUO en VOION en onze eigen door- en uitstroom gegevens.

Om de gevolgen van een daling van het leerlingaantal en de krapte op de arbeidsmarkt te minimaliseren heeft de CSG momenteel een bovenmatig eigen vermogen.

In Groningen stad bestaat het risico dat er verschuivingen in marktaandeel plaatsvinden. Om haar positie te versterken investeert CSG in verbetering van onderwijskwaliteit en verbetering van het onderwijsaanbod.

CSG Kluiverboom is kwetsbaar op het gebied van het aantal leerlingen. We onderzoeken mogelijke toekomstscenario's.

Het gebouw van CSG Augustinus is op grond van leeftijd aan vervanging toe. De gemeente Groningen heeft het nieuwe IHP vastgesteld. In dit IHP staat de revitalisatie van het gebouw van CSG Augustinus gepland in de periode 2024-2028.

Mede vanwege het aanscherpen van de regels omtrent de vrijwillige ouderbijdrage, hebben we een aantal componenten van de ouderbijdrage geschrapt en verwachten we dat de ouders minder bereid zijn om de resterende ouderbijdrage te voldoen. Op de korte termijn kunnen we deze inkomstendaling opvangen door middelen uit onze private bestemmingsreserve te halen. Op langere termijn moeten de kosten en de baten weer meer in evenwicht gebracht worden.

Begin 2023 is er samen met een externe partij een risico-inventarisatie uitgevoerd. Het doel daarvan is het in kaart brengen van (eventuele) risico's met een inschatting van de daarbij behorende (financiële) gevolgen (kans en impact). De uitkomsten van deze inventarisatie zijn in het voorjaar van 2023 met de RvT gedeeld. In deze risico-inventarisatie is het benodigd weerstandsvermogen bepaald door van elk risico de kans en de impact te bepalen. Door de kans en impact met elkaar te vermenigvuldigen, ontstaat het benodigd weerstandsvermogen.

Voor de kans zijn er drie klassen gehanteerd:

Kans klasse	Percentage
1- minder dan eens per 10 jaar	10%
2 - eens per 5 tot 10 jaar	60%
3 - eens per jaar of meer	90%

Voor de impact zijn er vier categorieën gehanteerd:

Impact	Bedrag	Toelichting
1- Gering	150.000,-	
2- Gemiddeld	500.000,-	
3- Groot	800.000,-	
4- Zeer groot	1.600.000,-	5% van de omzet

De risico's hebben we daarna gerubriceerd in de vijf hoofdgebieden. In het onderstaande overzicht staan de risico's met de grootste financiële impact per hoofdgebied en de bijbehorende beheersmaatregel.

Personeel

	Kans	Impact	Financieel		Kans	Impact	Financieel
Personeel				Kwaliteit van onderwijs			
Blijvend hoog/bovengemiddeld ziekteverzuim <i>Goede begeleiding van de zieke medewerker</i>	2	4	960.000	Onvoldoende in staat op onderwijsvernieuwing te realiseren <i>Het houden van (interne) audits en visitatie.</i>	2	3	480.000
Onvoldoende mogelijkheden om gekwalificeerd personeel aan te trekken <i>Het onderhouden van goede contacten met de opleidingen en regionaal samenwerken met collega besturen.</i>	2	3	480.000	Onderwijs (inhoudelijk)			
Huisvesting				Fluctuaties van het aantal leerlingen beperkt het onderwijsaanbod <i>Het samenwerken met andere besturen, het bedrijfsleven en de gemeente</i>	2	3	720.000
Huisvestingssituatie is afhankelijk van financiering en besluitvormig van de gemeente <i>Het actief participeren in het huisvestingsoverleg van de gemeente.</i>	3	3	720.000	Bedrijfsvoering			
Kwaliteit van het onderwijs				ICT/AVG beveiliging rondom ICT is niet up tot date / Risico hacken <i>Het in de (liquiditeits)begroting alloceren middelen voor de strategische doelen en hierin keuzes maken</i>	2	4	960.000
Nieuwe vormen van onderwijs sluiten onvoldoende aan bij alle leerstrategieën <i>Het houden van (interne) audits en visitatie.</i>	2	3	480.000				

Het totale benodigde weerstandsvermogen per hoofdgebied ziet er als volgt uit.

Hoofdgebied uit het strategisch beleidsplan	Benodigd weerstandsvermogen
Personeel	€ 2.400.000
Huisvesting	€ 1.440.000
Kwaliteit van onderwijs	€ 960.000
Onderwijsinhoudelijk	€ 960.000
Financiën	€ 720.000
Totaal	€ 6.480.000

In 2023 heeft het risico personeel de meeste impact gehad. We hebben over de hele linie te maken met personeelskrapte.

6.7 Klachten

Medewerkers van de CSG en ouders van leerlingen kunnen een beroep doen op een extern vertrouwenspersoon die werkt vanuit Gimd. In 2023 werd 10 keer een beroep gedaan op de vertrouwenspersoon door medewerkers en ouders. Het aantal meldingen is een duidelijke toename ten opzichte van het voorgaande jaar. Gimd rapporteert dat de verhoging van het aantal meldingen te maken kan hebben met de post-Covid terugkeer naar fysiek werken, met een verbeterd meldklimaat of ook met een toename van een gevoel van onveiligheid.

De klachten vielen binnen de categorie grensoverschrijdend gedrag of integriteitskwesties. De meeste kwesties werden gemeld door medewerkers over het gedrag van hun leidinggevende.

Vrijwel alle klachten hebben betrekking gehad op twee situaties binnen de CSG waar de bestuurder weet van heeft gehad en die uitvoerig met alle betrokken medewerkers zijn besproken en naar tevredenheid zijn afgesloten.

7 - VERANTWOORDING RAAD VAN TOEZICHT

7.1 Toezichtsvisie

De raad van toezicht van de Christelijke Scholengemeenschap Groningen fungeert als interne toezichthouder van de Stichting Christelijk Onderwijs Groningen. De raad oefent het intern toezicht uit in het belang van de stakeholders van de stichting, de belangrijkste daarvan zijn de leerlingen, hun ouders en de medewerkers. Zij eisen en verwachten kwalitatief goed, waarde(n)vol onderwijs; veiligheid; continuïteit; inspirerend werkgeverschap en betrouwbaarheid. Tot de overige belanghebbenden worden in ieder geval gerekend samenwerkingsrelaties, de lokale gemeenschap en de overheid (lokaal & landelijk).

2023 is het laatste jaar waarin de ambities uit het schoolplan 2019-2023 centraal staan: groeien, verrekijken, keuzes maken en ontmoeten. De visie op het onderwijs van CSG wordt omschreven met de woorden waarde(nvol), kwalitatief sterk, aantrekkelijk en gebaseerd op christelijke waarden en normen. De raad houdt integraal en onafhankelijk toezicht op het realiseren van de missie, het bestuur en de continuïteit van de SCOG en de realisatie van de ambities (doelen) van de CSG. De raad houdt toezicht op de aansluiting bij relevante maatschappelijke ontwikkelingen en duurzaamheidsdoelen.

De raad vervult de wettelijke en statutaire taken die aan hem zijn toebedeeld. De raad draagt zorg voor maatschappelijke verantwoording. Daarnaast is de raad werkgever van het bestuur. Tenslotte tracht de raad de kennis en ervaring van de leden, individueel en collectief, in te zetten als sparringpartner van het bestuur. Samenwerking op basis van vertrouwen staat voorop, als er controle moet worden toegepast heeft dat een wettelijke basis of bestaat daar een afzonderlijke noodzaak toe. Het toezicht is toekomstgericht, geeft inspiratie, kent het besef en belang van netwerken en is stabiel en betrouwbaar.

7.2 Toezichtkader

Het toezichtskader bestaat uit de van toepassing zijnde wet- & regelgeving, de statuten van de stichting, de reglementen voor de raad & zijn commissies, het financieel beoordelingskader waaronder het treasurystatuut en de codes goed onderwijsbestuur VO 2019 (VO raad) & Goed Toezicht 1.0 (VTOI-NVTK). De thema's waar de raad op toeziet zijn opgenomen in een jaarplanning en omvatten tenminste het strategisch beleid, de onderwijskwaliteit, de (financiële) bedrijfsvoering, de identiteit, gegevensbescherming en het HRM-beleid. De wettelijke en statutaire taken zoals het beoordelen van begrotingen, strategische plannen en jaarrekeningen zijn onderdeel hiervan.

7.3 Organisatie en samenstelling

De stichting heeft statutair:

- “een bestuur, bestaande uit één natuurlijk persoon, die de functie vervult van ‘directeur-bestuurder’” (door statutenwijziging per 27 november 2023 ‘bestuurder’);
- “een raad van toezicht, bestaande uit vijf tot zeven leden, waaronder een voorzitter en vicevoorzitter.” Daarnaast vervult één lid de functie van secretaris van de raad.

De raad van toezicht kent volgens zijn reglement drie commissies. De remuneratiecommissie voert het werkgeverschap uit met betrekking tot het bestuur en bereidt het beloningsbeleid van de raad zelf voor. De auditcommissie bereidt het financiële toezicht voor. De commissie kwaliteit & identiteit stelt de raad in staat om het toezicht op de onderwijskwaliteit te ontwikkelen en versterken en daarnaast toezicht te houden op de verwerking van de levensbeschouwelijke identiteit.

Samenstelling Raad van Toezicht

Mevrouw Terpstra (secretaris) is na het vervullen van haar tweede termijn afgetreden medio 2023. Als gevolg van haar aftreden en het aftreden van de vicevoorzitter per 1 januari 2023 zijn de functies van vicevoorzitter en secretaris in de raad herverdeeld. Mevrouw Terpstra had zitting in de raad op voordracht van de medezeggenschapsraad, daarnaast was er behoefte aan versterking van het aandachtsgebied onderwijs in de raad. Om die redenen is in 2023 in eensgezinde samenwerking met de MR een nieuw lid van de raad van toezicht geworven met inhoudelijke kennis en ervaring op het gebied van onderwijs. Benoemd is de heer Hoeve, die na enkele maanden om persoonlijke redenen heeft besloten weer af te treden. Daardoor bestond de raad de laatste maanden van 2023 uit 5 personen.

De werving van een nieuw lid met het profiel “onderwijs”, wederom op voordracht van de MR, zal in 2024 worden opgepakt, tezamen met een lid met het profiel “financiën” vanwege het vertrek van twee leden van de auditcommissie in de komende twee jaar. In de samenstelling van de commissies zijn verder geen wijzigingen aangebracht.

De leden van de Raad ontvangen jaarlijks eenmalig een vergoeding voor hun werkzaamheden. De vergoeding is in 2023 in overeenstemming met de in 2022 door de raad vastgestelde procedure verhoogd. De vergoeding voldoet daarmee blijvend aan de richtlijnen die de VTOI heeft vastgesteld in haar ‘Adviesregeling honorering toezichthouders onderwijs’ en blijft ruimschoots binnen de wettelijke kaders

Leden	Functie in de RvT	Aandachtsgebied	Termijn	Aftredend	Overige functies
Mw. J.F.H. Terpstra	Secretaris	Juridische zaken	2e termijn	2023	Advocaat Bout Advocaten
Dhr. J.K. Lindemulder	Voorzitter	Remuneratiecommissie Auditcommissie	2e termijn	2024	Eigenaar Lindemulder Bedrijfsadvies
Dhr. K.H.J. Antuma	Lid/Secretaris	Auditcommissie	2e termijn	2025	Vz CvK Pg Eelde-Paterswolde
Mw. B. Poede-Steenbeek	Vicevoorzitter	Kwaliteit & Identiteit commissie	2e termijn	2026	Lid CvB CKC Drenthe per 1 juli 2023 voorzitter CvB PCBO Leeuwarden
Mw. M.H. Aukema Swart	Lid	Auditcommissie	1e termijn	2026	Eigenaar E&E Advies
Mw. M.A. Zwart	Lid	Remuneratiecommissie	1e termijn	2026	Eigenaar diverse bedrijven, zakelijk coach en therapeut, Pro-Justitia rapporteur
Dhr. A.J. Hoeve	Lid	Kwaliteit & Identiteit	1e termijn (afgetreden)	(2027)	Programmamanager Alfa-college

7.4 Werkwijze

De raad vergadert conform een planning 6-8 keer per jaar. Daarnaast kunnen er vergaderingen naar aanleiding van een actueel thema of incident worden ingelast. Een reguliere vergadering van de raad bestaat steeds uit twee delen, in het eerste deel wordt de agenda voorbereid buiten aanwezigheid van de (directeur-)bestuurder, het tweede deel bestaat uit overleg met de (directeur-)bestuurder. Naast het behandelen van de thema's uit de jaarplanning wordt in iedere vergadering de actuele stand van zaken doorgenomen aan de hand van een bestuursrapportage en kunnen aanvullende agendapunten aan de orde komen. Iedere vergadering wordt afgesloten met een korte evaluatie.

De informatievoorziening aan de raad bestaat voor het grootste deel uit de reguliere bestuursrapportages en rapportages op de verschillende deelterreinen van de (directeur-)bestuurder aan de raad, al dan niet ingeleid door de portefeuillehouders van de CSG. De raad legt tweemaal per jaar bezoeken aan de scholen af, waarbij het uitgangspunt is dat elke school tenminste eens per jaar wordt bezocht. Daarnaast wordt de raad uitgenodigd voor de studiedagen van de CSG, die zo mogelijk worden bijgewoond door (een deel van) de raad. Zoals wettelijk is voorgescreven is er minstens tweemaal per jaar regulier overleg tussen de medezeggenschapsraad en de raad van toezicht.

7.5 Professionalisering

De raad voert ieder jaar een zelfevaluatie uit. In 2023 is besloten om de evaluatiecyclus conform de "Handreiking evaluatiecyclus toezicht" (VTOI, 2021) uit te voeren. In deze vierjaarlijkse cyclus is het eerste en derde jaar een zelfevaluatie, het tweede jaar een collegiale visitatie en het vierde jaar een externe visitatie.

In 2023 heeft conform deze cyclus in het eerste jaar een zelfevaluatie plaatsgevonden. De zelfevaluatie was gericht op de vragen "Is de basis op orde" en "Is ons gedrag effectief: vertonen wij lerend vermogen". De conclusie is dat ten aanzien van de eerste vraag, op een enkel aandachtspunt na, de 'legitimiteit en compliance' op orde zijn. Eén van de aandachtspunten is het overleg met de MR, waarbij nog winst te behalen lijkt met betrekking tot de invulling van het overleg. Daarover is het gesprek met de MR inmiddels gezocht. Ten aanzien van 'professionaliteit, professionalisering en lerend vermogen' is vastgesteld dat er de afgelopen 6 jaren wel structureel ieder jaar een zelfevaluatie heeft plaatsgevonden maar de externe visitatie onvoldoende is ingevuld. Voorts is de individuele professionalisering onvoldoende planmatig. Deze ontwikkelpunten zijn opgepakt. Tenslotte is in het najaar van 2023, mede vanwege het aantreden van drie nieuwe leden in 2022 en 2023, met behulp van externe begeleiding aandacht besteed aan teambuilding van de raad.

7.6 Werkzaamheden van de Raad in de verslagperiode

In 2023 heeft de raad zeven maal vergaderd conform de geldende werkwijze, daarnaast is in februari een vergadering ingelast om de contouren van het strategisch plan 2023-2027 te bespreken. In iedere reguliere vergadering is de actuele stand van zaken doorgenomen aan de hand van de bestuursrapportage en zijn strategische issues aan de orde geweest. Over de verschillende vergaderingen verdeeld zijn alle thema's uit de jaarplanning behandeld, vaak ingeleid door de portefeuillehouders van de CSG, waaraan nog enkele actuele thema's zijn toegevoegd.

Informatievoorziening

Het grootste deel van de informatie voor de raad is afkomstig uit de bestuursrapportages en specifieke rapportages op deelgebieden die onder verantwoordelijkheid van de (directeur-) bestuurder worden opgesteld. Daarnaast bestaat de mogelijkheid voor de controller en de functionaris gegevensbescherming om de raad rechtstreeks te informeren over specifieke aangelegenheden. Van deze mogelijkheid is in 2023 geen gebruik gemaakt.

Een belangrijk informatiekanaal voor de raad bestaat uit het schoolbezoek. In 2023 zijn alle scholen bezocht door een afvaardiging van tenminste twee leden van de raad, het uitgangspunt is dat alle leden van de raad daaraan deelnemen. Tijdens deze schbezoeken is gesproken met delegaties van de leerlingen, het (onderwijzend en ondersteunend) personeel en het management. In het voorjaar (2e bezoek uit het schooljaar 2022-2023) is vooral ingegaan op de vraag hoe de betrokkenheid bij de totstandkoming van het strategisch plan uitwerkt in de praktijk. In het najaar (1e bezoek uit schooljaar 2023-2024) stond de vraag centraal hoe de scholen omgaan met de totstandkoming van de schoolplannen.

De raad stelt er, ongeacht de wettelijke verplichting, een bijzonder belang in om op regelmatige basis contact te onderhouden met de medezeggenschap. In de voorjaarsvergadering van 2023 is dieper ingegaan op de vacatures in de leiding van de scholen, de examenresultaten en de herstelopdrachten naar aanleiding van het vierjaarlijks inspectiebezoek in 2022. In de najaarsvergadering is via een alternatieve werkvorm ingezoomd op de governance-driehoek, specifiek op de samenwerkingsrelatie MR-bestuurder. Voorts zijn wederom de herstelopdrachten aan de orde geweest, is er gesproken over de zorgen ten aanzien van de managementteams op de scholen en de totstandkoming van het strategisch beleidsplan.

De themabijeenkomst van de directie met de RvT die tot het eerste coronajaar steeds in het voorjaar gepland was heeft in 2023 niet plaatsgevonden. De CSG-ontwikkeldag in september 2023 is bijgewoond door een lid van de raad.

Strategie en strategische samenwerking

Met betrekking tot dit onderdeel zijn twee onderwerpen in vrijwel iedere vergadering geagendeerd: ten eerste de totstandkoming van het strategisch beleidsplan 2023-2027 (het "schoolplan" in de zin van de wet op het VO) en ten tweede de ontwikkelingen aan de oostkant van de stad Groningen. Tenslotte is inhoudelijk doorgesproken over een onderzoek binnen de onderwijsrichting VMBO van onze school naar de leefwereld van jongeren tegen de achtergrond van kansengelijkheid.

Strategie en strategische samenwerking

De voortgang van de hrm agenda 2019-2023 is besproken in de raad. De raad heeft met de bestuurder van gedachten gewisseld over het strategisch hrm, en ook wat er nodig is om dit vorm te kunnen geven. Bijzondere aandacht was er voor de vele wisselingen in directie en management van deen de effecten daarvan op de continuïteit. Tenslotte is er aandacht geweest voor de voortgang van de evaluatie- en ontwikkelgesprekken met de medewerkers.

Onderwijskwaliteit (inclusief werkzaamheden commissie kwaliteit & identiteit)

In 2023 is doorgedaan op de ingeslagen weg om een structureel kwaliteitsbeleid te verwezenlijken. Dit behelst mede het structureel en consistent rapporteren over de onderwijskwaliteit en de bespreking van de resultaten in de raad.

Door het bestuurlijke kwaliteitszorgsysteem ervaart de raad dat er bestuurlijk steeds beter zicht is op de onderwijskwaliteit en de interventiemogelijkheden. De interventies hebben er echter niet voorkomen dat de examenresultaten van één school onvoldoende werden. Ook bij andere scholen vragen de resultaten op sommige onderdelen wel alertheid. De aanvullende aanpak om de kwaliteit te herstellen, de uitgevoerde analyses en herstelplannen zijn in de raad uitgebreid aan de orde geweest. Ook is ingezoomd op de effecten van de besteding van de NPO gelden.

Op het gebied van identiteit is vermeldenswaardig dat met de statutenwijziging van 27 november 2023 artikel 2 lid 3 van de statuten beter het “open christelijke” karakter van de CSG verwoordt. Voor de toekomst is bepaald dat de commissie kwaliteit en identiteit zicht blijft houden op de identiteitsontwikkeling van de stichting. Hoe de commissie dit gaat oppakken, moet nog worden vormgegeven.

Financiën (inclusief werkzaamheden auditcommissie)

Het eindrapport met betrekking tot de Risicoanalyse die is uitgevoerd in februari tot april 2023 onder leiding van WD consultancy is in de raad besproken. De eindconclusie is dat er voldoende vermogen beschikbaar is om de voorziene en geclassificeerde risico's het hoofd te kunnen bieden.

In juni 2023 heeft de auditcommissie het jaarverslag over 2022 en het naar aanleiding daarvan opgestelde accountantsverslag met de accountant besproken in aanwezigheid van de directeur bestuurder en de directeur bedrijfsvoering. Vervolgens heeft de raad op advies van de auditcommissie de jaarrekening over 2022 goedgekeurd.

In oktober is de kaderbrief voor 2024 in de raad behandeld. In december zijn de begroting 2024, investeringsbegroting en meerjarenbegroting voor de komende periode in de auditcommissie doorgenomen. De commissie adviseerde het goedkeuren van de begroting, behoudens de teksten van de deelbegrotingen van de scholen welke als te summier beoordeeld werden. Deze teksten zijn voor de eerste vergadering van 2024 opnieuw geagendeerd ter goedkeuring.

Het advies aan de raad met betrekking tot de investeringsbegroting was dat deze kan worden goedgekeurd. De meerjarenbegroting kan volgens de commissie worden goedgekeurd ondanks het feit dat er door deze meerjarenbegroting over een periode van vier jaar (2022 t/m 2025) tekorten zullen zijn, onder de voorwaarde dat in de eerste helft van 2024 een discussie plaatsvindt over de gewenste omvang en de inzet van het vermogen. De raad heeft deze adviezen overgenomen, in februari 2024 zijn de teksten van de deelbegrotingen alsnog goedgekeurd.

Drie keer per jaar wordt op vastgestelde tijdstippen een periodiek managementrapport uitgebracht. De trimesterrapportages, met name over trimester 2 & 3 zijn uitgebreid doorgelicht in verband met substantiële neerwaartse afwijkingen van het begrote resultaat. Omdat de raad daar tussentijds niet over is geïnformeerd en de toelichting bij de rapportages onvoldoende was is (in februari 2024) afzonderlijk overleg met de bestuurder gevoerd en zijn maatregelen afgesproken ten aanzien van budgetverantwoordelijkheden in de organisatie en tijdige informatievoorziening aan de bestuurder en aan de raad.

De raad houdt toezicht op de doelmatige besteding van middelen door in de kaderbrief en de begroting aandacht te vragen voor een beleidsrijke begroting.

Hier is een duidelijke relatie tussen de nagestreefde doelen en de daarvoor gereserveerde middelen noodzakelijk, verbetering op dit gebied is wel ingezet maar moet worden doorontwikkeld. De koppeling met basisvaardigheden is nog onvoldoende. De periodieke managementrapportage is het middel waarmee afwijkingen wordenesignaleerd, de auditcommissie analyseert deze afwijkingen en stelt vervolgvragen om de consequenties te beoordelen.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie heeft in 2023 met de (directeur-)bestuurder de opdrachtomschrijving 2022-2023 zowel tussentijds als aan het einde van het schooljaar geëvalueerd en het functioneren van de directeur-bestuurder over deze periode beoordeeld. Daarover is verslag uitgebracht aan de raad. Ook is de opdrachtomschrijving 2023-2024 met de (directeur-) bestuurder opgesteld en vastgesteld door de raad. Bij opstellen van de opdrachtomschrijving wordt met de bestuurder en binnen de raad gezocht naar de juiste balans in het SMART formuleren van doelstellingen waarbij tevens de voorwaartse vaart van de na te streven doelen benadrukt blijft.

Handboek RvT & bestuursstructuur

In 2023 is de in 2021 begonnen herziening van het handboek RvT afgerond met het vaststellen of goedkeuren van de verschillende documenten uit het toezichtkader (de reglementen voor de RvT en zijn commissies en het treasurystatuut). Als gevolg van de verandering van de bestuursstructuur zijn ook de verschillende documenten waarin dat is geregeld (bijvoorbeeld de statuten, directiestatuut en de procuratieregeling) door de raad behandeld en waar nodig goedgekeurd of vastgesteld.

DEEL 2: JAARREKENING

ALGEMEEN

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van de Stichting Christelijk Onderwijs Groningen en van de onder deze rechtspersoon vallende scholen verantwoord. De Stichting is statutair gevestigd in Groningen, Eenrummermaar 4.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2BW, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggevingen (RJ 660) onderwijsinstellingen en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT). Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). De waardering van activa en passiva vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de betreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs. In de balans is het resultaatbestemmingsvoorstel reeds verwerkt. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's.

Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het kalenderjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Grondslagen voor waardering Activa en Passiva

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen en rekening houdend met de restwaarde van het actief. De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgingsprijs en overige kosten

om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen die noodzakelijk is voor gebruik.

De materiële vaste activa worden lineair afgeschreven volgend op de maand van aanschaf. Als ondergrens van de te activeren activa wordt € 2.500,- aangehouden. De afschrijvingen worden gebaseerd op de voor de betreffende activum geschatte gebruiksduur.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen per categorie:

• Gebouwen nieuwbouw	40 jaar
• Verbouw/aanpassing	10-20 jaar
• ICT middelen	2-10 jaar
• Schoolmeubilair	15 jaar
• Inrichting vaklokalen	4-15 jaar
• Inventaris en apparatuur	10 jaar
• Machines en installaties	15-20 jaar
• Studietoelagen	4 jaar

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoed. Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen en staan vrij ter beschikking tot de organisatie.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt onderscheiden in algemene reserve, bestemmingsreserve publiek en bestemmingsreserve privaat. De algemene reserve betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen bekostigde activiteiten en bevat middelen die geen specifieke bestemming kennen en vrij besteedbaar zijn. Via resultaatbestemming worden jaarlijkse overschotten in een boekjaar toegevoegd en tekorten onttrokken. De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de Christelijke Scholengemeenschap Groningen. Bestemmingsreserves publiek zijn opgebouwd uit overheidsmiddelen en moeten worden aangewend voor specifieke toekomstige uitgaven.

Per bestemmingsreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke of publieke middelen. De bestemmingsreserves worden nog steeds gebruikt voor de uitgaven waarvoor zij destijds bestemd zijn.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. Dotaties aan de voorzieningen lopen via de staat van baten en lasten. Uitgaven in verband met het doel waarvoor de voorziening is gevormd gaan ten laste van de voorziening.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten gebouwen wordt bepaald op basis van te verwachten kosten over een reeks van tien jaren op basis van een onderhoudsplan. Dit onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd en indien nodig aangepast conform de nieuwste inzichten. De voorziening wordt lineair opgebouwd. De voorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de overgangsregeling zoals verwoord in RJO artikel 4 lid 1c.

Voorziening jubilea

Dit betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen waarbij rekening is gehouden met de ingeschatte blijf-en sterfte kans, en gemiddelde salarisstijging. De voorziening wordt gewaardeerd tegen contante waarde. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening duurzaam inzetbaar personeel

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van de regeling duurzaam inzetbaarheid personeel is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde van gespaarde uren waarde van de toekomstige uitbetalingen, waarbij rekening is gehouden met de geschatte blijf kans. Betaalde bedragen inzake de regeling duurzaam inzetbaarheid personeel worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening uitkeringsgerechtigden

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen inzake individueel- en bovenwettelijk wachtgeld is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen, waarbij rekening is gehouden met de kans op werkhervatting. Betaalde bedragen aan het UWV worden ten laste van deze voorziening gebracht. Deze voorziening is onderdeel van de overige personele voorzieningen.

Voorziening langdurig zieken

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen inzake uitbetaling aan langdurig zieken is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen, waarbij gekeken is naar een eventuele kans op werkhervatting (herstel). Betaalde bedragen inzake langdurig zieken worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening arbeidsmarkt in balans

Voor de op de balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen de contantewaarde met een disconteringsvoet van 0% van de toekomstige uitbetalingen, rekening houdend met de kans dat de arbeidsovereenkomst beëindigd wordt door de werkgever. Betaalde bedragen inzake de WAB worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening spaarverlof

Voor de op balansdatum door de werknemer gespaarde verlof uren conform hoofdstuk 15.8 uit de CAO VO 2023 is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen de nominale waarde van de loonkosten van het totale spaarverlof.

Voorziening zwangerschapsverlof

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen inzake compensatie nog op te nemen verlofuren voor medewerkers die de afgelopen 5 jaar zwangerschapsverlof hebben genoten is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen of opname van de verlofuren. Deze voorziening is onderdeel van de overige personele voorzieningen en loopt in 2023 leeg.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Leasing

De Stichting Christelijk Onderwijs Groningen (SCOG) kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele lease.

Als de SCOG optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geoormerkte bedragen) die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen. Van de bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Pensioenen

De SCOG heeft voor haar werknemers en pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.

De verplichtingen welke voortvloeien uit deze rechten aan haar personeel zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werknemer en een deel door de werkgever wordt betaald.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad (vermogen van het ABP/financiële verplichtingen) van het pensioenfonds dit toelaat. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad over de laatste 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad moet 126 % zijn, ook mag de dekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder de 104.2 % liggen. In december 2023 was de beleidsdekkingsgraad 110.5%, in maart 2023 was deze 111.9%.

Sinds 1 juli 2022 mag een pensioenfonds tijdelijk de pensioenen verhogen als de beleidsdekkingsgraad 105% of hoger is.

Dat geldt dus ook voor ABP. De overheid heeft dit besloten. Voorheen lag deze grens op 110%. Dit betekent dat een pensioenfonds eerder kan besluiten om de pensioenen te verhogen. Het ABP heeft de pensioenen met ingang van 1 januari 2023 met 11.96% verhoogt.

Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Bij de bepaling van het exploitatiesaldo is uitgegaan van het baten en lasten stelsel. Dit betekent dat de opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Kosten hoeven nog geen uitgaven te zijn en opbrengsten nog geen inkomsten.

Rijksbijdragen

Rijksbijdrage, overige overheidsbijdrage en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Overige baten

Overige baten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten. Deze baten worden verantwoord in de periode waarop zij betrekking hebben. Verwachte baten waarvan het niet zeker is of deze worden gerealiseerd zijn voorzichtigheidshalve niet als baten verantwoord.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Kosten hoeven niet per definitie uitgaven te zijn.

Financiële baten

De financiële baten van de SCOG bestaan alleen uit rentebaten, deze worden opgenomen tegen de nominale waarde.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij gebruik van de indirecte methode wordt de kasstroom uit de operationele activiteiten afgeleid uit het resultaat. Het resultaat waar het kasstroom overzicht van uitgaat, wordt aangepast aan de volgende posten:

- Mutaties in voorraden en operationele vorderingen en schulden, waaronder debiteuren en crediteuren, voorzieningen en overlopende posten;
- Resultaatposten die geen kasstroom tot gevolg hebben in dezelfde periode;
- Resultaatposten waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten, maar als investeringsactiviteiten.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Model A: balans per 31 december 2023 (na resultaat verdeling)

1	Activa	31-dec-23	31-dec-22
	Vaste Activa		
1.1.2	Materiële vaste activa	6.165.301	6.126.930
	Totaal vaste activa	6.165.301	6.126.930
	Vlottende activa		
1.2.2	Vorderingen	1.373.889	468.675
1.2.4	Liquide middelen	10.658.276	13.014.282
	Totaal vlottende activa	12.032.166	13.482.957
	Totaal activa	18.197.467	19.609.886
2	Passiva		
2.1	Eigen vermogen	9.487.533	11.707.629
2.2	Voorzieningen	4.154.778	4.350.519
2.4	Kortlopende schulden	4.555.157	3.551.738
	Totaal passiva	18.197.467	19.609.886

Model B: Staat van Baten en Lasten

	2023	Begroting 2023	2022
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	33.156.747	31.245.912	30.645.477
3.2 Overheidsbijdragen/ subsidies overige overheden	24.693	11.112	19.092
3.5 Overige baten	976.630	614.317	905.161
Totaal baten	34.158.071	31.871.341	31.569.730
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	29.182.991	26.607.967	26.622.247
4.2 Afschrijvingen	1.019.357	1.079.225	1.111.933
4.3 Huisvestingslasten	1.926.909	1.735.350	1.635.586
4.4 Overige lasten	4.325.672	3.638.050	3.172.040
Totaal lasten	36.454.929	33.060.592	32.541.806
Saldo baten en lasten	-2.296.858	-1.189.251	-972.076
6 Financiële baten en lasten	76.762		-42.350
Resultaat	-2.220.096	-1.189.251	-1.014.427

Door het vrijvallen van 867.467 aan publieke bestemmingsreserves (waaronder NPO en werkdrukverlichting) en 134.923 aan private bestemmingsreserve zal 1.217.707 ten laste van de algemene reserve geboekt worden.

Model C: Kasstroomoverzicht

Kasstroom uit operationele activiteiten	2023	2024
Saldo Baten en Lasten	-2.296.858	-972.076
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	1.019.357	1.111.933
Mutaties voorzieningen	-195.742	784.934
Veranderingen in vlottende middelen:		
Vorraden (-/-)	-	-
Vorderingen (-/-)	-905.214	-258.236
Schulden	1.003.419	-704.450
Effecten	-	-
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties:	-1.375.039	-37.895
Betaalde/ontvangen interest	76.762	-42.350
	76.762	-42.350
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten:	-1.298.277	-80.246
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in MVA (-/-)	-1.057.728	-1.259.880
Overige mutaties	-	-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten:	-1.057.728	-1.259.880
Mutatie liquide middelen	-2.356.005	-1.340.125
Beginstand liquide middelen	13.014.282	14.354.407
Mutatie liquide middelen	-2.356.005	-1.340.125
Eindstand liquide middelen	10.658.277	13.014.282

Zie voor de toelichting onder de algemene grondslagen.

De mutatie liquide middelen (-2.356.005) komt overeen met de mutatie van de stand van de liquide middelen tussen 31-12-2022 en 31-12-2023.

1 - ACTIVA

1.1 Materiële vaste activa

Toelichting op de balans per 31 december 2023

1.1.2 Materiele vaste activa											
		Aanschaf	Afschrijving	Boekwaarde	Investerings	Overige mutaties	Afschrijving	Afschrijving	Aanschaf	Afschrijving	Boekwaarde
		Prijs	Cumulatief					desinvestering	Prijs	Cumulatief	
		1-1-2023	1-1-2023	1-1-2023					31-12-2023	31-12-2023	31-12-2023
1.1.2.1	Gebouwen en terreinen	4.379.407	2.102.797	2.276.610	210.807	15.851	106.678	-	4.606.066	2.209.475	2.396.590
1.1.2.3	Inventaris en apparatuur	13.016.649	9.663.749	3.352.900	626.984	35.547	658.808	-	13.679.180	10.349.556	3.329.623
1.1.2.4	leermethoden	1.004.659	566.502	438.157	140.713	-	226.871	-	1.145.371	793.373	351.998
1.1.2.4	Activa in ontwikkeling	59.263	-	59.263	79.225	-51.398	-	-	87.090	-	87.090
	Materiële vaste activa	18.459.978	12.333.048	6.126.930	1.057.728	-	1.019.357	-	19.517.706	13.352.405	6.165.301

De materiele vaste activa van de SCOG bestaat uit eigen investeringen in gebouwen, inventaris apparatuur en leermiddelen.

De balanspost gebouwen en terreinen bestaat voornamelijk uit de investeringen en verbouwingen door de SCOG in de scholen (met name Selion, Kluiverboom en het Bestuursbureau). Inventaris, apparatuur en leermiddelen zijn reguliere investeringen in het onderwijs. Investeringen boven een bedrag van 2.500 worden geactiveerd.

1.2 Vlottende activa

1.2.2. Vorderingen		31-12-2023	31-12-2022
1.2.2.1	Debiteuren algemeen	168.269	136.511
1.2.2.2	Vorderingen op OCW	1	1
1.2.2.7	Vorderingen II/studenten/ deelnemers/cursisten	16.947	36.641
1.2.2.8	Overige overheden	-	-
1.2.2.10	Overige vorderingen	785.896	188.690
1.2.2.14	Te ontvangen interest	6.563	1.347
1.2.2.15	Overlopende activa overige	403.492	112.737
1.2.2.16	Voorziening oninbaarheid	-7.278	-7.278
	Vorderingen	1.373.889	468.675

De vordering ultimo 2023 is veel hoger dan de vorderingen ultimo 2022. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de vorderingen die wij hebben op het UWV vanwege uit te betalen transitievergoedingen en een vordering op de penvoerder van de Subsidie Sterk Techniek Onderwijs. Deze middelen zijn begin 2024 aan ons overgemaakt. De toename in de overlopende activa wordt veroorzaakt door een aantal grote facturen die betrekking hebben op schooljaar 2023-2024.

De voorziening oninbaarheid bestaat voornamelijk uit nog niet betaalde ouderbijdrage. Alhoewel veel van deze vorderingen een betaling in termijnen betreft, is de verwachting dat 70% van de nog niet betaalde ouderbijdrage per opmaak van deze jaarrekening mogelijk niet geïnd kan worden.

1.2.4 Liquide middelen		31-12-2023	31-12-2022
1.2.4.1	Kasmiddelen	1.874	948
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	10.656.402	13.013.333
	Liquide middelen	10.658.276	13.014.282

Zie het kasstroomoverzicht voor de mutatie van de liquide middelen tussen 31-12-2022 en 31-12-2023.

2 - PASSIVA

2.1 Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen				
	Stand per 01-01-2023	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2023
Algemene reserve	6.804.221	-1.217.707	-	5.586.515
2.1.1.1 Algemene reserve	6.804.221	-1.217.707	-	5.586.515
2.1.1.2 Bestemmingsreserve publiek	4.477.147	-867.467	-	3.609.680
2.1.1.3 Bestemmingsreserves privaat	426.261	-134.923	-	291.338
Eigen Vermogen	11.707.629	-2.220.096	-	9.487.533
Bestemmingsreserve				
	Stand 01-01-2023	Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2023
Bestemmingsreserve personeel	18.665	-18.665	-	-
Bestemmingsreserve BAPO	3.194	-2.739	-	455
Bestemmingsreserve werkdrukverlichting	281.601	-281.601	-	-
Bestemmingsreserve NPO	1.615.407	-239.464	-	1.375.943
Bestemmingsreserve publiek	2.558.280	-324.998	-	2.233.283
2.1.1.2 Bestemmingsreserve publiek	4.477.147	-867.467	-	3.609.680
Bestemmingsreserve privaat	426.261	-134.923	-	291.338
2.1.1.3 Bestemmingsreserves privaat	426.261	134.923	-	291.338

Eigen vermogen

Ultimo 2023 bedraagt het Eigen Vermogen 9.487.533, hiervan is 3.901.019 vastgelegd in bestemmingsreserves voor doelen in de toekomst. Het jaar is afgesloten met een negatief resultaat van 2.220.096. Dit is 1.030.845 hoger dan begroot en komt voornamelijk door gestegen loonkosten en inhuur extern personeel. Ook hebben meer leerlingen dan begroot een traject gevolgd bij een externe organisatie. Als gevolg van een vrijval van de publieke en private bestemmingsreserves van 1.002.389 is een tekort van 1.217.707 ontstaan die wordt geboekt ten laste van de Algemene reserve.

Publiek

Personeel (0)

De bestemmingsreserve personeel is bedoeld om kosten op te vangen die samenhangen met fricties met het personeel. Ultimo 2023 is deze reserve volledig besteed.

Bapo (455)

De bestemmingsreserve Bapo is bedoeld om de kosten van de niet opgenomen Bapo rechten uit het verleden te betalen. De Bapo reserve is het saldo van de gespaarde uren, gebaseerd op in cao vastgelegd uurtarief. De reserve loopt langzaam leeg door opname van uren of vrijval bij uit dienst treding.

Werkdrukverlichting (0)

De bestemmingsreserve werkdrukverlichting is gevormd uit de bijdrage die de CSG heeft ontvangen in het kader van het convenant werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel.

De reserve is bedoeld om de maatregelen die in het kader van dit convenant zijn afgesproken te bekostigen zonder dat dit ten laste komt van het resultaat uit de normale bedrijfsvoering. Ultimo 2023 is deze reserve volledig besteed.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO) (1.375.943)

De bestemmingsreserve NPO is bedoeld om leerachterstanden bij leerlingen weg te werken die ontstaan zijn door de gevolgen van de Covid-19 pandemie en de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. De bijdrage die wij van het ministerie hiervoor hebben ontvangen is, voor zover dit nog niet is uitgegeven, ondergebracht in een bestemmingsreserve om te voorkomen dat het resultaat uit normale bedrijfsvoering over 2023 en de komende jaren geen vertekend beeld geeft. De uitgaven voor dit doel zullen ten laste van de reserve worden gebracht. In 2023 is 239.464 van deze reserve besteed aan interventies.

Nieuwbouw (1.268.705)

De nieuwbouwreserve schoolgebouwen is in 2008 gevormd door een stelselwijziging. De bestemmingsreserve is bedoeld om de afschrijvingskosten van onze eigen investeringen in de nieuwbouw te bekostigen. Uit de bestemmingsreserve nieuwbouw heeft in 2023 een onttrekking plaatsgevonden van de afschrijving van de eigen investering in het pand aan de Kluiverboom (19.500) en het bestuursbureau (24.528).

Groninger gelden (828.718)

De bestemmingsreserve Groninger gelden is in 2012 gevormd met een bijdrage die we in 2012 hebben ontvangen van de Gemeente Groningen. Dit dient ingezet te worden voor de kwaliteit van het onderwijs. In september 2022 zijn wij begonnen met projecten in het kader van de kwaliteitsimpuls 2022-2023, in 2023 is 280.970 besteed.

Privaat

Deze bestemmingsreserve wordt gebruikt om eventuele tekorten op de ouderbijdrage op te vangen. In 2023 hebben wij 134.923 vrij laten vallen om het verschil tussen ontvangen ouderbijdrage en de kosten van extra activiteiten buiten het verplichte onderwijsprogramma om op te vangen.

Voorzieningen

2.2 Voorzieningen

	Stand per 1-1-2023	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31/12/2023	Looptijd < 1 jaar	Looptijd 1 t/m 5 jaar
2.2.1 Personele voorzieningen	2.274.998	210.806	427.919	73.454	1.984.430	547.531	1.436.899
2.2.3 Voorziening groot onderhoud	2.075.521	363.492	268.666	-	2.170.347	230.536	1.939.811
Voorzieningen	4.350.519	574.298	696.585	73.454	4.154.778	778.067	3.376.710
Uitsplitsing							
Voorziening jubilea	570.068	87.851	50.388	-	607.531	27.027	580.504
Voorziening spaarverlof	162.291	38.423	30.082	-	170.632	34.523	136.109
Voorziening langdurig zieken	334.411	106.222	82.859	-	357.774	357.774	-
Voorziening arbeidsmarkt in balans	67.222	-	14.347	18.194	34.681	34.681	-
Voorziening duurzaam inzetbaar	932.444	21.915	184.715	125.641	644.003	36.446	607.557
Overige personele voorzieningen	208.561	39.567	65.527	12.791	169.809	57.080	112.729
2.2.1 Personele voorzieningen	2.274.998	210.806	427.919	73.454	1.984.430	547.531	1.436.899
Voorziening groot onderhoud	2.075.521	363.492	268.666	-	2.170.347	230.536	1.939.811
2.2.3 Voorziening groot onderhoud	2.075.521	363.492	268.666	-	2.170.347	230.536	1.939.811

De voorzieningen zijn in 2023 afgenomen met € 195.742. Bij de begroting is uitgegaan van een kleine stijging.

De meeste voorzieningen laten een lichte stijging zien, maar vooral de voorziening duurzaam inzetbaar daalt meer dan begroot (288.441). Dit komt gedeeltelijk door de volledige onttrekking en vrijval van de vorig jaar opgenomen voorziening van de uitbetaling van PB-23 uren (227.184) en gedeeltelijk door de berekening van de contante waarde met 2,4% rente in plaats van 0%.

Onderhoud voorziening

De onderhoudsvoorziening is gevormd ter egalisatie van uitgaven voor planmatig onderhoud. Deze voorziening is onderbouwd door een meerjarig onderhoudsplan en vertaald naar de financiële effecten over een periode van 10 jaar. Het kortlopende deel, dat binnen een jaar uitgevoerd zal gaan worden, volgt uit het onderhoudsplan. De grondslag voor de bepaling van de voorziening is het nieuwe onderhoudsplan 2023-2032. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De dotatie is in 2018 vastgezet, tenzij uit het meerjarig onderhoudsplan blijkt dat eerdere aanpassing van de dotatie noodzakelijk is. We maken hierbij gebruik van de overgangsregeling zoals verwoord in RJO artikel 4 lid 1c.

Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden	31-12-2023	31-12-2022
2.4.8 Crediteuren	1.049.519	656.759
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.279.436	1.155.877
2.4.10 Pensioenen	356.819	354.223
2.4.12 Overige kortlopende schulden	217.981	77.606
2.4.14 Vooruit ontvangen subsidies OCW/EZ	574.580	466.865
2.4.16 Vooruit ontvangen bedragen	25.775	-50.902
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen	964.815	869.275
2.4.18 Te betalen interest	-	-
2.4.19 Overige overlopende passiva	86.230	22.036
Kortlopende schulden	4.555.157	3.551.738

De schuld aan crediteuren ultimo 2023 is hoger dan ultimo 2022, begin 2024 is deze schuld vrijwel geheel betaald.

De schulden aan het ABP, de belastingdienst en het UWV voor pensioenen, loonheffing en premies hebben betrekking op de salarissen van december en zijn in januari 2024 betaald.

De vooruit ontvangen subsidie OCW heeft betrekking op specifiek geormerkte subsidies die zijn ontvangen in en voor 2023 en nog niet volledig zijn besteed, deze post is ondanks de vrijval van € 372.000 iets gestegen door de ontvangst van de subsidie Basisvaardigheden voor scholen (€ 319.000) en Heterogene brugklas (€ 100.000) in 2023.

De post vooruit ontvangen bedragen bestaat uit vooruit ontvangen ouderbijdrage, omdat de baten uit de ouderbijdrage minder worden zal de post vooruit ontvangen bedragen ook verminderen.

De overige overlopende passiva bestaat voornamelijk uit doorlopende schoolprojecten.

Dit alles resulteert in een toename van de kortlopende schulden van € 1.003.419

Model G: verantwoording subsidies

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.

Omschrijving	Toewijzing	Activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond		
		Kenmerk	datum	Onderhanden/Ja/Nee
Regeling aanvullende bekostiging technisch vmbo 2018 en 2019	923640-2		21-11-2018	Onderhanden
Regeling aanvullende bekostiging technisch vmbo 2018 en 2022	964321-2		20-11-2019	Onderhanden
Subsidie regeling lerarenbeurs	1277599-1		22-08-2022	Ja
Subsidieregeling Capaciteitentesten 2022-2023	CAP22-40570		24-3-2022	Ja
Subsidieregeling heterogene brugklassen	SHB22121		01-06-2022	Onderhanden
Studieverlof	1350402		22-08-2023	Onderhanden
Studieverlof	1351222		20-09-2023	Ja
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23-VO-2567		31-05-2023	Onderhanden
Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden	VBV23-VO-2568		31-05-2023	Onderhanden
Subsidieregeling onderwijspersoneel opleiding tot leraar	SOOL23VO006		21-08-2023	Onderhanden
Subsidieregeling Heterogene brugklassen	SHB423022		05-12-2023	Onderhanden

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Tot. subsidiabele kosten t/m 2022	Saldo per 01-01-2023	Ontvangen in 2023	Subsidiabele kosten in 2023	Saldo per 31-12-2023
	Kenmerk/ datum							
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	GLTL20105/ 11-9-2020	161.999	139.320	120.620	18.700	22.680	28.150	13.230
	Totaal	161.999	139.320	120.620	18.700	22.680	28.150	13.230

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Binnen de SCOG is sprake van de volgende niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen:

Vordering OCW

De vordering van 1,- op OCW heeft betrekking op de bekostiging over de periode augustus - december 2005. Als gevolg van de overgang van de bekostiging van schooljaar naar kalenderjaar per 1-1-2006 zal deze vordering naar verwachting niet worden uitbetaald. Formeel blijft de vordering van € 1.365.234 op OCW bestaan. Teneinde echter te komen tot een reële weergave van het weerstandsvermogen is de vordering op € 1,- na afgeboekt. Zie Regeling onvoorzien gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging VO.

Leermiddelen

Voor de afname van de leermiddelen is een contract afgesloten waarin prijsafspraken zijn vastgelegd. De duur van het contract is 2 jaar, jaarlijks te verlengen voor de periode van 1 schooljaar. In 2023 is dit contract verlengd. De contractwaarde bedraagt ongeveer € 700.000 per jaar. De besprekingen ter voorbereiding op een aanbesteding zijn in volle gang.

Schoonmaak

Ingaande 1 juni 2023 is na aanbesteding een nieuw contract afgesloten voor de schoonmaak van alle panden. Het betreft een contract voor onbepaalde tijd met een contractwaarde per jaar van ongeveer € 425.000. Op grond van de wachtkamervereenkomst is per 1 november 2023 alsnog een overeenkomst aangegaan met een andere opdrachtnemer voor onbepaalde tijd met een contractwaarde van ongeveer € 560.000.

Energie

De levering van gas en elektriciteit is Europees aanbesteed, per 1 januari 2022 is een contract afgesloten voor 4 jaar. De eigenaar van DVEP heeft zich echter terug getrokken van de Nederlandse markt, waarop na nieuwe Europese aanbesteding een contract is afgesloten met een andere aanbieder voor twee jaar met een contractwaarde van ongeveer € 1.300.000.

Inhuur personeel

Voor de inhuur van personeel is met 2 aanbieders een contract afgesloten met een looptijd van 2 jaar, welke beide zijn verlengd voor een periode van 2 jaar tot augustus 2023. Met ingang van 2023 zijn nieuwe contracten afgesloten met een looptijd van 2 jaar en mogelijkheid tot verlenging. De totale contractwaarde bedraagt in 2023 ongeveer € 900.000,-.

Reprografie

Voor alle scholen is per 2020 een onderhoudscontract afgesloten met een looptijd van 4 jaar. Het servicecontract is gebaseerd op verbruik. De contractwaarde bedraagt ongeveer € 35.000,- per jaar.

Hardware en software

Voor de hardware en software zijn diverse contracten afgesloten waarin prijsafspraken zijn vastgelegd. De looptijd van deze contracten is 1 tot 5 jaar. Een deel van de contracten is Europees aanbesteed. De gezamenlijke contractwaarde bedraagt ongeveer € 400.000 in 2023.

3 - BATEN

Toelichting op staat van baten en lasten

3.1 Rijksbijdragen				
		Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
3.1.1.1	Rijksbijdrage OCW	27.888.621	27.132.669	26.277.330
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	1.746.200	1.038.034	1.094.959
3.1.3.1	Doorbetalingen Rijksbijdragen Samenwerkings- verbanden	3.521.926	3.075.209	3.273.189
	Rijksbijdragen	33.156.747	31.245.912	30.645.477

De totale Rijksbijdragen zijn in 2023 € 2.511.270 hoger dan in 2022 en 1.910.835 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een stijging van de Basisbekostiging VO (€ 747.411), een hogere vergoeding voor het project STO (€ 613.151) en een hogere bijdrage vanuit het Samenwerkingsverband (€ 446.717).

De verhoging van de basisbekostiging en de bijdrage van het Samenwerkingsverband zijn het gevolg van de nieuwe CAO VO en de daarin afgesproken salarisverhoging.

De CSG is deelnemer aan het project Sterk Techniek Onderwijs via de penvoerder Gereformeerde Scholengroep Groningen.

In 2023 is sterker ingezet op dit project om een achterstand in te lopen. Daardoor hebben we meer gedeclareerd wat heeft geleid tot een verhoging van de overige subsidies OCW (€ 732.802).

Bovengenoemde maatregelen waren bij het opmaken van de begroting nog niet bekend waardoor het verschil van met de begroting van 2023 is veroorzaakt.

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies				
		Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
	Overige gemeentelijke			
3.2.2.2	en GR-bijdragen en - subsidies	36.321	7.112	13.963
3.2.2.3	Overige overheden	-11.628	4.000	5.129
	Overige			
3.2.3.2	overheidsbijdragen en -subsidies	24.693	11.112	19.092

De CSG ontvangt van de Gemeente Groningen een bijdrage voor vrijwillige ouderbijdrage schoolfonds, een subsidie voor schoolontbijt en loonkosten subsidie. De ontvangen subsidie voor zonnepanelen is in 2023 gedeeltelijk terug betaald.

3.5 Overige baten

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
3.5.1 Opbrengst verhuur	11.620	6.800	8.790
3.5.2 Detachering personeel	164.091	116.151	151.613
3.5.5 Ouderbijdragen	550.177	311.690	369.421
3.5.9 Opbrengst catering	93.971	60.000	70.667
3.5.10 Overige	156.772	119.676	304.670
Overige baten	976.630	614.317	905.161

De overige baten zijn hoger (€ 362.313) dan begroot en hoger dan 2022 (€ 71.469)

De verhoging ten opzichte van 2022 wordt vooral veroorzaakt doordat er meer ouderbijdrage is ontvangen dan verwacht, met name op de meerdaagse reizen (€ 168.583). Dit komt ook doordat er in 2023 meer reizen zijn georganiseerd dan in 2022. Ook is er voor meerdere scholen subsidie ontvangen voor culturele activiteiten (€ 39.049).

Het verschil ten opzicht van de begroting wordt veroorzaakt doordat er meer medewerkers zijn gedetacheerd dan begroot en de ouderbijdrage hoger is dan verwacht. ook de opbrengst van de catering is hoger dan verwacht, met name door een groot en gevarieerd assortiment. De overige baten zijn hoger dan begroot vanwege ontvangen subsidie voor schoolontbijt die niet waren begroot (€ 46.287).

4 - LASTEN

4.1 Personeelslasten

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
4.1.1 Lonen en salarissen	26.563.635	25.186.633	23.987.467
4.1.2 Overige personele lasten	2.880.956	1.730.034	3.059.885
4.1.3 Af: Ontvangen vergoedingen	261.599	308.700	425.105
Personele lasten	29.182.991	26.607.967	26.622.247
Uitsplitsing			
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	20.822.509		18.579.389
4.1.1.2 Sociale lasten	2.912.367		2.651.926
4.1.1.3 Premies Participatiefonds (PO/VO)			
4.1.1.4 Premies Vervangingsfonds (PO/VO)			
4.1.1.5 Pensioenpremies	2.792.220		2.943.219
Lonen en salarissen	26.527.097	-	24.174.533
4.1.2.1 dotaties voorzieningen	293.978	260.521	662.751
4.1.2.2 personeel niet in loondienst	2.373.227	1.181.639	1.638.179
4.1.2.3 overige	213.750	287.874	758.956
Overige personele lasten	2.888.956	1.730.034	3.059.885

De lonen en salarissen zijn gestegen ten opzichte van 2022 met € 2.576.168 en ten opzichte van de begroting met € 1.377.001. Deze wordt grotendeels veroorzaakt door een hogere stijging van de loonkosten (€ 728.000) dan begroot, de betaling van transitievergoedingen en de inzet van extra personeel (€ 708.000) De loonstijging is gecompenseerd via de Rijksbijdrage.

De overige personele lasten van 2023 zijn ongeveer gelijk aan die van 2022 ondanks de inzet van meer extern personeel (€ 558.210) ten opzichte van 2022. De dotatie voor de personeel voorzieningen is echter lager (€ -468.068) dan vorig jaar omdat in 2022 een extra dotatie is gedaan voor voorziening duurzaam inzetbaarheid (€ 295.000) en langdurig zieken (€ 100.000).

Ten opzichte van de begroting zijn de overige personele lasten € 1.150.922 hoger. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de extra kosten van de inhuur van extern personeel ten opzichte van medewerkers in loondienst. (€ 854.000) en hogere kosten voor begeleiding en verzuim (€ 345.000).

Gemiddeld aantal Fte

Functie categorie	2023	2022	2021
Directie	6	6	6
OOP	94	85	80
OP	223	217	200
Totaal	323	308	286

4.2 Afschrijvingslasten

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
4.2.2 Afschrijvingen materiele vaste activa	1.019.357	1.079.225	1.111.933
Uitsplitsing			
Afschrijvingslast gebouwen en terreinen	106.678	126.451	99.801
Afschrijvingslast inventaris en apparatuur	685.808	720.993	739.639
Afschrijvingslast leermethoden	226.871	231.781	272.493
Afschrijvingslasten	1.019.357	1.079.225	1.111.933

De afschrijvingslasten zijn € 59.868 lager dan begroot en € 92.576 lager dan in 2022 dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de afschrijvingslasten van ICT en verbouwingen, in het algemeen kan gesteld worden dat investeringen zijn uitgesteld naar later in het jaar of volgend jaar. De investering in vaklokalen is echter hoger dan verwacht, dit komt door extra investeringen op Sterk Techniek Onderwijs (STO). Hiervoor ontvangt de CSG een vergoeding vanuit de hiervoor beschikbare subsidie.

4.3 Huisvestingslasten

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
4.3.1 Huurlasten	77.005	68.250	73.017
4.3.2 Verzekeringslasten	2.686	1.800	2.432
4.3.3 Onderhoudslasten	509.433	381.250	340.595
4.3.4 Energie en water	426.082	369.400	378.871
4.3.5 Schoonmaakkosten	469.990	481.500	410.065
4.3.6 Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	49.105	53.500	50.189
4.3.7 Dotatie voorziening onderhoud	363.492	363.500	364.013
4.3.8 Overige huisvestingslasten	29.117	16.150	16.405
Huisvestingslasten	1.926.909	1.735.350	1.635.586

De Huisvestingslasten zijn € 191.559 hoger uitgekomen dan begroot en € 291.323 hoger dan in 2022.

Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van de onderhoudslasten (€ 168.838) en de energiekosten (€ 47.211). Ook de kosten van schoonmaak zijn na een aanbesteding hoger in 2023 vanwege gestegen personeelskosten (€ 59.925).

De stijging van de onderhoudslasten ten opzichte van de begroting wordt grotendeels veroorzaakt door onverwacht onderhoud aan installaties (€ 104.051) en extra advieskosten voor verbouwingen (€ 51.237).

4.4 Overige lasten

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
4.4.1 Administratie en beheer	341.240	233.600	358.673
4.4.2 Inventaris en apparatuur	742.937	725.550	549.951
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen	970.956	967.500	1.069.466
4.4.4 Dotatie overige voorzieningen	20.214	4.400	12.091
4.4.5 Overige	2.250.325	1.707.000	1.181.859
Overige lasten	4.325.672	3.638.050	3.172.040

De overige lasten zijn € 687.622 hoger dan begroot en € 1.153.632 hoger ten opzichte van 2022.

De administratie-en beheerlasten zijn € 107.640 hoger dan begroot dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere kosten voor kantoorbenodigdheden (€ 23.743) en Public relations en marketing (€ 62.203).

De kosten voor inventaris en apparatuur zijn ongeveer gelijk aan de begroting, maar € 192.986 hoger dan vorig jaar, voornamelijk veroorzaakt door gestegen licentiekosten (ICT).

De kosten voor leermiddelen zijn ongeveer gelijk aan de begroting maar € 98.510 lager dan in 2022. Kosten die vorig jaar gemaakt zijn in het kader van NPO (bijscholing, examentraining enz.) zijn dit jaar op een aparte rekening geboekt en niet ten laste van leermiddelen.

Het grootste verschil zit in de overige lasten, € 543.325 ten opzichte van de begroting en € 1.068.466 ten opzicht van vorig jaar.

De kosten van contributies zijn gestegen (€ 43.116), er zijn meer kosten gemaakt voor meerdaagse reizen, excursies en (sport) activiteiten (€ 284.000). Dit komt doordat er bij het opmaken van de begroting nog niet duidelijk was hoeveel reizen en activiteiten georganiseerd werden. Er is meer uitgegeven aan inkoop kantine (€ 72.712) gedeeltelijk veroorzaakt door ontbijt of lunch verstrekking aan leerlingen. Er zijn meer kosten gemaakt voor leerlingen die extern een traject hebben doorlopen (€ 322.710).

Het verschil met vorig jaar wordt vooral veroorzaakt door het apart boeken van de bijzondere lasten NPO.

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Specificatie honorarium accountant			
Onderzoek jaarrekening 2021			11.447
Onderzoek jaarrekening 2022	18.725		12.100
Onderzoek jaarrekening 2023	32.365	30.000	
Accountantslasten	51.090	30.000	23.547

De bovenstaande accountants honoraria zijn ten laste gebracht van het resultaat en betreffen uitsluitend de werkzaamheden uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants. Voor het onderzoek van de jaarrekening 2023 is op het moment van schrijven van de jaarrekening een voorschot in rekening gebracht en is voor het restant dat in 2024 in rekening zal worden gebracht een schuld opgenomen. De overige kosten zijn in rekening zijn gebracht voor de jaarrekening van 2022.

6. Financiële baten en lasten

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
6.1.1 Rentebaten	76.762	-	1.591
6.2.1 Rentelasten (-/-)	-	-	43.941
Financiële baten en lasten	76.762	-	-42.350

Door een verandering van de rentestand van negatief naar positief eind 2022 zijn de rentebaten met € 119.112 gestegen ten opzichte van 2022.

5 - VERPLICHTE TOELICHTING

Model E: Verbonden partijen

Er is geen sprake van verbonden partijen in 2023.

Algemeen

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstelt aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De stichting handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de stichting verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De stichting loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder debiteuren en overige vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico dat de stichting loopt, bedraagt de boekwaarde van deze financiële instrumenten. De blootstelling aan kredietrisico van de stichting wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke debiteuren. De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voornamelijk geconcentreerd op onderwijs gerelateerde instellingen en ondernemingen. Indien er sprake is van een kredietrisico, is deze voorzien.

Renterisico en kasstroomrisico

Het beleid van de stichting is om te financieren o.b.v. kortlopende financiering. De overige vorderingen en schulden zijn niet rentedragend of het rente-effect is van verwaarloosbare betekenis. De onderneming loopt hierdoor een beperkt renterisico over de vorderingen en schulden. De stichting heeft als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken.

Liquiditeitsrisico

Het bestuur ziet erop toe dat voor de onderneming steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten blijft. Dit doen zij middels de managementrapportage. Liquide middelen omvatten kasgelden en tegoeden op bank – en girorekeningen. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De boekwaarde benadert de waarde in het economisch verkeer. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de organisatie. De liquiditeitspositie wordt gemonitord door overzichten in de trimesterrapportages.

Reële waarde

De reële waarde van de in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d. benadert de boekwaarde daarvan.

6 - WNT - VERANTWOORDING 2023 SCOG

De WNT is van toepassing op SCOG. Het voor SCOG toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 173.000. De verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op SCOG zijnde regeling: Sectorale regeling onderwijs (VO).

In 2023 behaalde de SCOG in totaal 12 complexiteitspunten op basis van instellingskenmerken.

Met ingang van 2023 moet de berekening uitgaan van de waarde in jaar t-2. Voor 2023 zijn dus de totale baten uit 2020 en het aantal leerlingen, deelnemers of studenten op 1 oktober 2021 van belang voor het toekennen van het aantal complexiteitspunten.

Bij de totale baten van het kalenderjaar 2021 behaalt SCOG 6 complexiteitspunten. Bij het aantal bekostigde leerlingen in het kalenderjaar 2021 behaalt SCOG 3 complexiteitspunten. Bij de onderwijssoorten behaalt SCOG 3 complexiteitspunten. Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor SCOG is € 173.000 (Bezoldigingsklasse D).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

	Benjamins, R.J.	
Functiegegevens	(directeur-)bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling	1-1 - 31-12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0000	
Dienstbetrekking	Ja	
	Gegevens 2023	Gegevens 2022
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	125.316	116.451
Beloning betaalbaar op termijn	21.230	21.918
<i>Subtotaal</i>	146.546	138.369
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	173.000	168.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging		
Bedrag van overschrijding en reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen		Gegevens 2023				
	Lindemulder, J.K.	Antuma, K.H.J.	Terpstra, J.F.H	Poede-Steenbeek, B.K.P	Aukema-Swart, M.H.	
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Secretaris	Vicevoorzitter	Lid	
Aanvang en einde functievervulling	1-1 - 31-12	1-1 - 31-12	1-1 - 01-07	1-1 - 31-12	1-1 - 31-12	
Bezoldiging	7.528	5.053	2.948	5.053	5.053	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	25.950	17.300	10.091	17.300	17.300	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t	
Bezoldiging	7.528	5.053	2.948	5.053	5.053	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t	N.v.t.	N.v.t.	
		Gegevens 2022				
	Lindemulder, J.K.	Antuma, K.H.J.	Terpstra, J.F.H	Poede-Steenbeek, B.K.P.	Aukema-Swart, M.H.	
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Secretaris	Lid	Lid	
Aanvang en einde functievervulling	1-1 - 31-12	1-1 - 31-12	1-1 - 31-12	1-1 - 31-12	1-8 - 31-12	
Bezoldiging						
Bezoldiging	5.400	3.400	3.400	3.400	1.416	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	25.200	16.800	16.800	16.800	7.000	

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen		Gegevens 2023			
	Zwart, M.A.	Hoeve, A.J.	Bennink, A.J.	Vels, G.	
Functiegegevens	Lid	Lid	N.v.t.	N.v.t.	
Aanvang en einde functievervulling	1-1 - 31-12	01-07 - 30-11	N.v.t.	N.v.t.	
Bezoldiging	5.053	2.106			
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	17.300	7.208	N.v.t.	N.v.t.	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Bezoldiging	5.053	2.106	N.v.t.	N.v.t.	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Gegevens 2022					
	Zwart, M.A.	Hoeve, A.J.	Bennink, A.J.	Vels, G.	
Functiegegevens	Lid	N.v.t.	Lid	Vicecoorzitter	
Aanvang en einde functievervulling	1-8 - 31-12	N.v.t.	1-1- 31-12	1-1 - 31-12	
Bezoldiging					
Bezoldiging	1.416	N.v.t.	3.400	3.400	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	7.000	N.v.t.	16.800	16.800	

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Het bezoldigingsmaximum voor de Directeur/bestuurder is voor 2023 vastgesteld op € 173.000,- voor een volledig dienstverband. De bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht bestaat uit de verstrekte vergoedingen. Het bezoldigingsmaximum voor de voorzitter en leden van de Raad van Toezicht bedraagt in 2023 15% respectievelijk 10% van het voor de betreffende rechtspersoon of instelling geldende bezoldigingsmaximum.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die zijn voorgevallen tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

DEEL 3: OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Christelijk Onderwijs Groningen

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Christelijk Onderwijs Groningen te Groningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Christelijk Onderwijs Groningen op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk Stichting Christelijk Onderwijs Groningen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de bestuurder en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De bestuurder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. De bestuurder is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023. In dit kader is de bestuurder tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de bestuurder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de bestuurder afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de bestuurder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de bestuurder het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De bestuurder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de bestuurder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de bestuurder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Tynaarlo, 20 juni 2024

w.g.

Afier Auditors B.V.
De heer T.E. Jansen MSc RA

STATUTAIRE WINSTBESTEMMING

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

Gegevens organisatie

Naam: Stichting Christelijk Onderwijs Groningen
KvK-nummer: 40026490
Bezoekadres: Eenrumermaar 4, 9735 AD GRONINGEN
Postadres: Postbus 9475, 9703 LR GRONINGEN
Telefoonnummer: 050-5742766
E-mailadres: bestuur@csg.nl
Website: www.csg.nl

(Directeur)bestuurder: De heer R.J. Benjamins

Handtekening (directeur-)bestuurder

R.J. Benjamins

Handtekening voorzitter Raad van Toezicht

J.K. Lindemulder

CONTACT

christelijke
scholengemeenschap
 groningen

CSG Bestuursbureau
 Eenrumermaar 4
 9735 AD Groningen

050 574 27 66
 bestuur@csg.nl
 csg.nl

Admiraal de Ruyterlaan 37
 9726 GP Groningen

050 313 97 20
 info@csgaugustinus.nl
 csgaugustinus.nl

Kluiverboom 1
 9732 KZ Groningen

050 571 01 95
 info@csgkluiverboom.nl
 csgkluiverboom.nl

Diamantlaan 14
 9743 BG Groningen

050 571 85 44
 info@csgselion.nl
 csgselion.nl

Heerdenpad 8
 9731 BW Groningen

050 574 27 66
 info@csgwesselgansfort.nl
 csgwesselgansfort.nl